

SUOMEN ELOKUVASÄÄTIÖN
TOIMINTAKERTOMUS

2010

Suomen elokuvasäätiö

Suomen elokuvasäätiön tehtävänä on edistää korkeatasoista, monipuolista ja omaperäistä suomalaista elokuvatuotantoa. Elokuvasäätiö myöntää tukea elokuvien ammattimaiseen tuotantoon sekä niiden esittämiseen ja levittämiseen erilaisissa jakelukanavissa.

Säätiö vastaa myös kotimaisen elokuvan kulttuuriviennistä ja jakaa elokuvien kansainvälisen toiminnan tukea. Säätiö myöntää tukea myös valtakunnallisesti merkittävälle kansainvälisille elokuvafestivaaleille Suomessa. Varansa säätiö saa valtion talousarviossa Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista elokuvataiteen edistämiseen osoitetusta määrärahasta.

Suomen elokuvasäätiö on perustettu 1969. Se on opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan toimialan ohjaukseen kuuluva itsenäinen säätiö. valtionavustuslaki, laki elokuvataiteen edistämisestä ja sen nojalla annettu asetus sekä EU:n komission 26.11.2008 antama päätös Suomen elokuvatuotannon tukiohjelmasta.

SISÄLLYSLUETTELO

Toimitusjohtajan katsaus	4
Toiminta-ajatus, arvot, strategiset tavoitteet	7
1. TOIMINTA-ALUEET	9
1.1. Tukitoiminta	9
Tuotannon tuki	10
Jakelun tuki	13
1.2. Kansainvälinen toiminta	19
1.3. Tiedotus	25
2. HALLINTO JA TALOUS	27
3. SES AUDITORIO OY	33
LIITE	
MEDIA 2007 -ohjelman toimintavuosi 2010	34

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2010 oli kotimaiselle elokuvalla ennätysten rikkomisen vuosi. Elokuvateatterissa kotimainen katsojaosuus oli 27,5 prosenttia ja kokonaiskatsojamäärä 2 072 000. Edellinen katsojaennätys 1,7 miljoonaa oli vuodelta 1978. Katsojaosuuden merkittävätkin vaihtelut ovat silti olleet tyyppillistä kotimaiselle elokuvalla, joten vuosittaisen tilastoinnin ohella on tärkeitä kiinnittää huomiota ylivuotisiin trendeihin. Kahden miljoonan katsojan haamurajan ylittyminen toi paljon positiivista julkisuutta kotimaiselle elokuvalla. Mediassa toistettiin lausuntoja ohjelmiston monipuolisuudesta, dokumenttielokuvan noususta ja elokuvateatterisalien digitoinnin hyödyistä. Merkille pantavaa on, että uusi ennätys katsojaosuudessa saavutettiin samanaikaisesti kuin elokuvateatterissa kävijöiden kokonaismäärä kasvoi vajaat 10,5 prosenttia ollen 7,5 miljoona käyntiä. Näyttää siltä, että elokuvan osuus ihmisten vapaa-ajan harrastuksena on vain vahvistunut laadukkaiden kotikatsomis-mahdollisuuksien lisääntyessä. Elokuvateatterit voivat saada lisää katsojia, jos niiden tarjoama sisällöllinen ja tekninen palvelu on kilpailukykyinen.

Katsojaennätyksen rikkominen ja kokonaiskävijöiden kasvu toi konkreettisesti esille digitoinnin hyödyt parantuneena liiketoimintatuloksena. Erityisesti teatterit, joilla oli mahdollisuus näyttää 3D-elokuvia, hyötyivät näiden esitysten korkeammasta lipunhinnasta. Tämä toivottavasti lisää halukkuutta investoida hintaviin digiprojekteihin.

Kotimainen elokuva menestyi myös ulkomailla. **Miesten vuoro** oli ensimmäisenä dokumenttina myös Suomen virallinen ehdokas Oscar-kisaan. Erilainen joulutarina, Cinet Oy:n tuottama ja *Jalmari Helanderin* ohjaama, **Rare Exports** voitti loppukesästä arvostetun Locarnon elokuvafestivaalin Variety-lehden palkinnon ja levisi kohisten maailmalle. Nämä ulkomailla saadut näytöt osaltaan tekivät siitä yhden odotetuimmista ensi-illoista Suomessa. Tämä elokuva on esimerkki siitä, että kulttuurivientitoiminta ja ulkomailla saavutettu menestys edesauttaa myös kotimaisen yleisön löytämisessä. Harvinaista juhlaa oli myös se, että kaksi vuoden katsotuinta elokuvaa oli kotimaisia. Pitkään johtopaikkaa piti Kinotar Oy:n tuottama ja *Mari Rantasilan* ohjaama **Risto Rääppääjä ja polkupyörävaras**. Vuoden lopulla ykköseksi kiri Helsinki-Filmi Oy:n tuottama ja *Dome Karukosken* ohjaama **Napapiirin sankarit**. Molemmat elokuvat saivat pitkälti yli 300 000 katsojaa.

Joka vuosi on myös elokuvia, jotka eivät välttämättä yllä suuriin katsojalukuihin, mutta jättävät johonkin osaan yleisöä sitäkin syvemmän jäljen. Esimerkkeinä tällaisista vuonna 2010 ilmestyneistä elokuvista voisi nostaa vaikkapa Sputnik Oy:n tuottaman ja *Alexi Salmenperän* ohjaaman elokuvan **Paha perhe**, tai Megurun tuottaman ja *Pekka Karjalaisen* ohjaaman **Vähän kunnioitusta**. Jälkimmäisessä elokuvassa kehitysvammaiset olivat niin näyttelijöinä kun tarinan kehittelijöinä merkittävässä rooleissa. Pystymetsän tuottama ja *Saara Cantellin* ohjaama **Kohtaamisia** yhdisti kiitetysti lyhytelokuvan dramaturgiaa koskettavaksi pitkäksi fiktioksi. Edellä mainittujen kaltaisien elokuvien kohdalla merkittävimmät katsojamäärät saavutetaan televisiolevityksen kautta.

Vuosi 2010 toi suomalaisille hienosti esiin sen, mitä elokuvan lisääntynyt rahoitus voi parhaimmillaan tarkoittaa. Aikaan saatiin viihdyttäviä ja koskettavia sekä riittävän erilaisia tarinoita huolellisesti toteutettuina. Huippuvuoden ylle loi edelleen varjoansa YLEn rahoituskriisi ja YLEn hallituksen päätös kohdistaa säästöjä nimenomaan ulkopuolisiin ns. indietuotanto-ostoihin. Merkittävästi vähentyneet YLEn ennako-ostositoumukset ovat jo saattaneet vaaraan dokumenttielokuvissa tapahtuneen suotuisan kehityksen sekä lyhytelokuvien tuottamisen Suomessa. Pitkän elokuvan puolella kaupalliset kanavat ovat mukana useammassa pitkässä kotimaisessa elokuvassa kuin aikaisemmin, joten Yleisradion vähentynyt panos ei ole ollut vaikutukseltaan niin dramaattinen. Suomen elokuvasäätiö on jatkanut neuvotteluja Yleisradion johdon kanssa, mutta akuuttiin tilanteeseen ei ole löytynyt ratkaisua. Myönteisesti merkille pantavaa on, että YLE 2010 strategiassaan linjaa, että pitkällä aikavälillä YLEn tavoitteena on kuitenkin

lisätä ulkopuolista ohjelmahankintaa. Myös strategisissa linjauksissaan vuodesta 2013 eteenpäin YLE on painottanut laadukkaan draaman merkitystä omassa toiminnassaan.

Vuosien 2006 - 2010 suomalaisen elokuvan tavoiteohjelma päättyi vuoden lopussa ja uuden ohjelman valmistelu tapahtui hallituksen johdolla vuonna 2010. Tavoiteohjelma rajattiin koskemaan elokuvan tekemisen ja tuottamisen reunaehtoja suomalaisessa yhteiskunnassa. Tavoitteita kirjattiin laajemmin kuin vain Suomen elokuvasäätiön kautta kanavoitu Veikkauksen tuoton nousu. Toisaalta suomalaisen elokuvakulttuurin kehittäminen rajattiin tavoiteohjelmasta pois. Tämänkaltaisiin kysymyksiin Suomen elokuvasäätiö otti kantaa vuonna 2009 antaessaan lausunnon selvitysmies Lauri Törhösen selvitykseen suomalaisesta elokuvasta.

Suomen elokuvasäätiön tavoiteohjelmassa vuosille 2011 - 2015 on seuraavat kahdeksan tavoitetta:

- Tarinoita suomalaisille, työtä elokuvan ammattilaisille ja kansainvälisiä investointeja Suomeen Suomen elokuvasäätiön kautta kanavoitava elokuvatuotannon ja -jakelun tuki nostetaan pohjoismaisittain kilpailukykyiselle 33 miljoonan euron tasolle.
- Kansainvälisesti kilpailukykyinen tuotantokannustin elokuva-alalle Suomessa kuvattaville ulkomaisille audiovisuaalisille tuotannoille luodaan tuotantokannustinmalli.
- Kattava digitaalinen elokuvateatteriverkosto Elokuvateatteriverkosto digitoidaan kokonaan vuoden 2013 loppuun mennessä nostamalla digitoinnin vuosittainen julkinen tuki neljään miljoonaan euroon.
- Elokuva mukaan Yleisradiolakiin Yleisradiolakiin kirjataan Ylen velvoite edistää suomalaista elokuvaa ja elokuvakulttuuria.
- Hyvitysmaksujärjestelmä vastaamaan teknologian kehitystä Yksityisen kopioinnin hyvitysmaksua aletaan kerätä tallentavista puhelimista, niiden muistikorteista, USB-muisteista ja ulkoisista kovalevyistä sekä laajakaistayhteyksistä
- Kotimaisten tekijänoikeuksien turvaaminen Audiovisuaalisten sisältöjen esitysoikeuksien täysimääräinen hyödyntäminen varmistetaan riittävällä tuotantorahoituksella ja tv-esitysoikeudet määrittävällä yleissopimuksella
- Suomalaisen elokuvan viennin vahvistaminen OKM , UM ja TEM luovat yhdessä Suomen elokuvasäätiön kanssa yhtenäisen suomalaisen elokuvan kulttuurivientistrategian, jossa molemmat kulttuuriviennin tavoitteet, suomalaisen elokuvan tunnettavuus ja vientitulot, otetaan huomioon.
- Elokuvan asema EU :n kulttuuripolitiikassa. Suomi tuo esiin pienten kielialueiden ja harvaan asutun maan erityispiirteet notifioidessaan kansallista elokuvaohjelmaansa ja kannattaa EU :n Media-ohjelman jatkamista nykyisessä laajuudessa.

Vuonna 2010 säätiöt olivat yleisesti puheenaiheena suomalaisessa yhteiskunnassa. Joidenkin jatkuvarahoitteisten, julkisilla varoilla toimivien säätiöiden huomattiin rahoittaneen merkittäväillä summilla joidenkin puolueiden eduskuntavaaliehdokkaita. Tämä herätti laajaa keskustelua säätiöiden hyvästä hallinnosta, valvonnasta ja lainmukaisuudesta. Vuodelta 1930 olevan säätiölain uudistusprosessin valmistelua jatkettiin koko vuosi. On luultavaa, että tiukentuva valvonta ja uudistuva säätiölaki tulee

asettamaan myös Suomen elokuväsäätiölle muutospaineita. Suomen elokuväsäätiö sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä kiitosta hyvästä hallinnostaan ja resurssien tehokkaasta ja tarkoituksenmukaisesta jaosta. Olemme sitoutuneita edelleen kehittämään hallintoamme ja prosessien läpinäkyvyyttä. Osana tavoiteohjelman valmistelua toimitusjohtaja esitti hallitukselle, että myös Suomen elokuväsäätiön säännöt voitaisiin uudistaa vastamaan ajan tarpeita. Samassa yhteydessä päätettiin, että elokuväsäätiölle valmistellaan työjärjestys/johtosääntö uusittujen sääntöjen pohjalta. Nämä asiat osaltaan edesauttavat, että hallituksen toimitusjohtajalle delegoima toimintavalta on riittävällä tarkkuudella määritelty, ja sitä, että säätiön päätöksentekoa edeltävä valmistelu on prosessien osalta läpinäkyvää.

Irina Krohn

TOIMINTA-AJATUS	<p>Suomen elokuvasäätiö on itsenäinen säätiö joka kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan toimialan ohjaukseen.</p> <p>Säätiö saa määrärahasa elokuvataiteen tukemiseen veikkauksen voittovaroista. Säätiön tehtävänä on tukea ja kehittää ammattimaista kotimaista elokuvatuotantoa, elokuvien levittämistä ja esittämistä. Tuki jaetaan hakemusten perusteella.</p> <p>SES mahdollistaa kotimaisten elokuvien tekemisen ja niiden kokemisen niin Suomessa kuin ulkomailla.</p>
ARVOT JA EETTISET PERIAATTEET	<p>Elokuvasäätiön toiminnan arvot muodostavat ohjenuoran jokapäiväiselle työlle ja ohjaavat toimintaa myös pitkällä aikavälillä. Arvot ja eettiset periaatteet ovat</p> <ul style="list-style-type: none"> - avoimuus - rehellisyys - hallinnon läpinäkyvyys - ennakoitavuus - tiimityöskentely <p>Arvot ja eettiset periaatteet tarjoavat yhteiset suuntaviivat elokuvasäätiön ja sen yhteistyökumppanien vuoropuhelulle ja tulevaisuuden päätöksenteolle. Samalla ne luovat yhtenäisyyttä toimintaan ja työtehtäviin.</p> <p>Elokuvasäätiön tuki on julkista tukea, jonka käyttöä säätelevät lait, asetukset ja säätiön tukiohjeet.</p>
STRATEGISET TAVOITTEET	<p>Elokuvasäätiön strategiset tavoitteet luovat pysyvän perustan, jonka varaan rakennamme lyhyen aikavälin johtamisen painopistealueet. Ne määrittävät miten etenemme kohti pitkän tähtäimen visiota.</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuotannon, jakelun ja kulttuuriviennin tukivarojen jakaminen tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti - tiedon jakaminen ja myönteisen ilmapiirin luominen elokuvaa koskevassa yhteiskunnallisessa keskustelussa - elokuvan ammatillisen tason kohottaminen - uusien yleisöjen tavoittaminen - uusien jakelualustojen kehityksen tukeminen
VISIO	<p>Tavoitteenamme on vuoteen 2015 mennessä</p> <ul style="list-style-type: none"> - rahoituksen nostaminen pohjoismaiselle tasolle - Kansainvälisesti kilpailukykyinen tuotantokannustin elokuva-alalle - Kattava digitaalinen elokuvateatteriverkosto - Elokuva mukaan Yleisradiolakiin - Hyvitysmaksujärjestelmän vastattava teknologian kehitykseen - Kotimaisten tekijänoikeuksien turvaaminen - Suomalaisen elokuvan viennin vahvistaminen - Elokuvan aseman turvaaminen EU :n kulttuuripolitiikassa

Kotimaisten ensi-iltaelokuvien alustavat katsojaluvut 2010

Elokuva	Tuotantoyhtiö	Levittäjä	Ensi-ilta	Ensi-ilta salit	Katsojat 2010	Katsojat total
<i>Täällä Pohjantähden alla</i>	Artista Filmi	Disney	4.12.2009	64	65 131	166 396
<i>Mitä meistä tuli</i>	Misty Friday Films	Black Lion	11.12.2009	1	3 321	5 423
<i>Havukka-ahon ajattelija</i>	MatilaRöhrNordisk	Nordisk Film	25.12.2009	55	217 409	223 856
Jos rakastat	Juonifilmi	FS Film	6.1.2010	59	84 769	
Paha perhe	Sputnik	SMD	29.1.2010	15	15 818	
Auf Wiedersehen Finnland *	For Real Production	Suomen elokuvakontakti	12.2.2010	6	4 220	
Risto Räppääjä ja polkupyörävaras	Kinotar	Nordisk Film	12.2.2010	79	328 596	
Sukunsa viimeinen	Illume	PEK	26.2.2010	3	1 349	
Kohtaamisia	Pystymetsä	Nordisk Film	5.3.2010	28	30 606	
Freetime Machos*	Klaffi Productions	PEK	12.3.2010	4	2 111	
Stadilaista tangoa etsimässä*	Pettufilmi	FS Film	19.3.2010	10	626	
Miesten vuoro *	Oktober	Nordisk Film	26.3.2010	6	49 239	
Reindeerspotting*	Bronson Club	Nordisk Film	9.4.2010	6	65 587	
Rautaa rajan taa *	FilmInc	Finnkino	16.4.2010	5	305	
Vähän kunnioitusta	Meguru Production	Disney	11.6.2010	18	14 702	
Muumi ja punainen pyrstötähti	Filmkompaniet Alpha	FS Film	6.8.2010	39	34 616	
Sisko tahtoisin jäädä	Solar Films	Nordisk Film	13.8.2010	78	137 774	
Vesku*	Marianna Films	FS Film	3.9.2010	41	36 993	
Prinsessa	Art Films Productions	SMD	10.9.2010	51	279 002	
Täällä Pohjantähden alla 2	Artista Filmi	Disney	24.9.2010	69	67 187	
Napapiirin sankarit	Helsinki -filmi	SMD	15.10.2010	81	335 031	
Harjunpää ja pahan pappi	MatilaRöhrNordisk	Nordisk Film	29.10.2010	81	50 333	
Ito - kilvoittelijan päiväkirja*	Millenniuk Film	Cinema Mondo	12.11.2010	1	2 257	
Sielunpelastajat*	Aito Media	PEK	26.11.2010	1	267	
Rare Exports	Cinet	FS Film	3.12.2010	82	208 424	
Veijarit	Bronson Club	Nordisk Film	25.12.2010	71	36 751	
Yhteensä					2 072 424	
*dokumenttielokuva						

Taulukko sisältää vuonna 2010 valtakunnalliseen elokuvateatterileivitykseen tulleet ja edellisvuodelta teattereissa jatkaneet pitkät kotimaiset elokuvat. Tilastoinnissa noudatetaan Euroopan audiovisuaalisen observatorion kriteerejä, jolloin eri maiden elokuvatilastot ovat myös vertailukelpoisia keskenään. Tämän vuoksi taulukko ei sisällä DVD -esityksiä elokuvateattereissa eivätkä myöskään elokuvafestivaalien katsojat sisälly tämän tilaston piiriin.

1. TOIMINTA-ALUEET

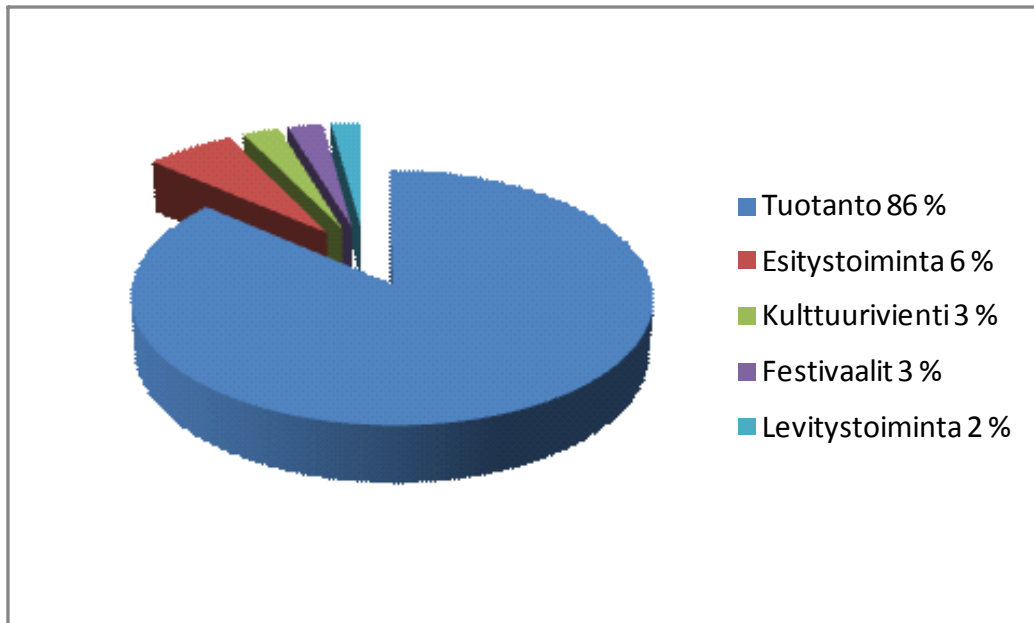
1.1. TUKITOIMINTA

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi säätiölle vuonna 2010 kotimaisen elokuva-, televisio- ja videotuotannon tukemiseen 18 000 000 euroa (2 200 000 euroa enemmän kuin vuonna 2009). Kotimaisen lasten ja nuorten elokuvan käsikirjoitus- ja kehittämistukeen sekä tuotannon ennakkotukeen myönnettiin 737 000 euroa (602 000 euroa vuonna 2009).

Elokvien kotimaisen ja kansainvälisen jakelun tukemiseen myönnettiin 2 236 000 euroa (1 936 000 euroa vuonna 2009). Jakeluun oli prosentuaalisesti käytettävissä 11 prosenttia tukivaroista. Lisäksi myönnettiin 105 000 euroa lastenelokuvan esitys- ja levitystoiminnan tukemiseen (90 000 euroa vuonna 2009). Valtakunnallisesti merkittävien elokuvafestivaalien tukemiseen myönnettiin 530 000 euroa (500 000 euroa vuonna 2009).

Valtioneuvoston elvytysbudjetista myönnettiin lisäksi vuosille 2010–2011 1,5 miljoonaa euroa nuorten elokuva-alan ammattilaisten työllistämiseen. Elokvateattereiden digitalisointiin myönnettiin 950 000 euron erillismääräraha.

Elokvasäätiön myöntämien tukivarojen jakaantuminen vuonna 2010

	2 006	2 007	2 008	2 009	2 010					
OKM/ Määrärahat elokuvan tuotantoon ja levitykseen										
Elokuva-, tv- ja videotuotantoon	11 800 000	89 %	12 100 000	89 %	13 800 000	91 %	15 800 000	89 %	18 000 000	89 %
Jakeluun	1 486 000	11 %	1 436 000	11 %	1 436 000	9 %	1 936 000	11 %	2 236 000	11 %
	13 286 000		13 536 000		15 236 000		17 736 000		20 236 000	
Lisäys/ vuosi euroa	2 006 000		250 000		1 700 000		2 500 000		2 500 000	
Lisäys/ vuosi %	18 %		2 %		13 %		16 %		14 %	
Valtion tv- ja radiorahaston tuki/ YLE	725 000		0		0		0		0	
	14 011 000		13 536 000		15 236 000		17 736 000		20 236 000	
Lisäys/ vuosi euroa	1 281 000		-475 000		1 700 000		2 500 000		2 500 000	
Lisäys/ vuosi %	10 %		-3 %		13 %		16 %		14 %	
OKM/ Määrärahat lasten ja nuorten elokuvakulttuurin kehittämiseen										
Lastenelokuvan tuotantoon	350 000		350 000		350 000		602 000		737 000	
Lastenelok.esitys- ja levitystoim.	60 000		60 000		60 000		90 000		105 000	
OKM/ erillismäärärahat tuotantoon ja teattereiden digitointiin										
Elvytys/ tuotantoon							3 000 000			
Elvytys/ teattereiden kunnossapito							1 000 000			
Elvytys/ teattereiden digitalisointi							1 000 000			
Elokuvateattereiden digitalisointi							500 000		950 000	
Nuorten elokuvantekijöiden työllistämiseen									1 500 000	
Säätiön jaettavat tukivarat tuotantoon ja jakeluun yhteensä										
	14 421 000		13 946 000		15 646 000		23 928 000		23 528 000	
Lisäys/ vuosi euroa	1 281 000		-475 000		1 700 000		8 282 000		-400 000	
Lisäys/ vuosi %	10 %		-3 %		12 %		53 %		-2 %	
OKM/ Määrärahat elokuvakulttuurin edistämiseen										
Kansainvälisille festivaaleille	420 000		420 000		440 000		500 000		530 000	
Suomen elokuväsäätiön toimintaan	1 560 000		1 560 000		1 600 000		1 670 000		1 862 000	

TUOTANNON TUKI

Pitkät elokuvat

Vuosi 2010 oli kahdessa suhteessa ennätysvuosi. Kotimainen elokuva keräsi ennätyselliset yli kaksi miljoonaa katsojaa elokuvateattereihin. Reilua kasvua oli myös elokuväsäätiön tukemien pitkien elokuvien määrässä; peräti 23 kotimaista tuotantoa (2009: 16, 2008: 13) ja viisi kansainvälistä yhteistuotantoa lähti liikkeelle säätiön tuen turvin. Tuetuista elokuvista yhden rahoitus oli peräisin opetus- ja kulttuuriministeriön nuorison työllistämiseen tarkoitetuista erillismäärärahoista, muut hankkeet tuettiin normaalin tuen puitteissa.

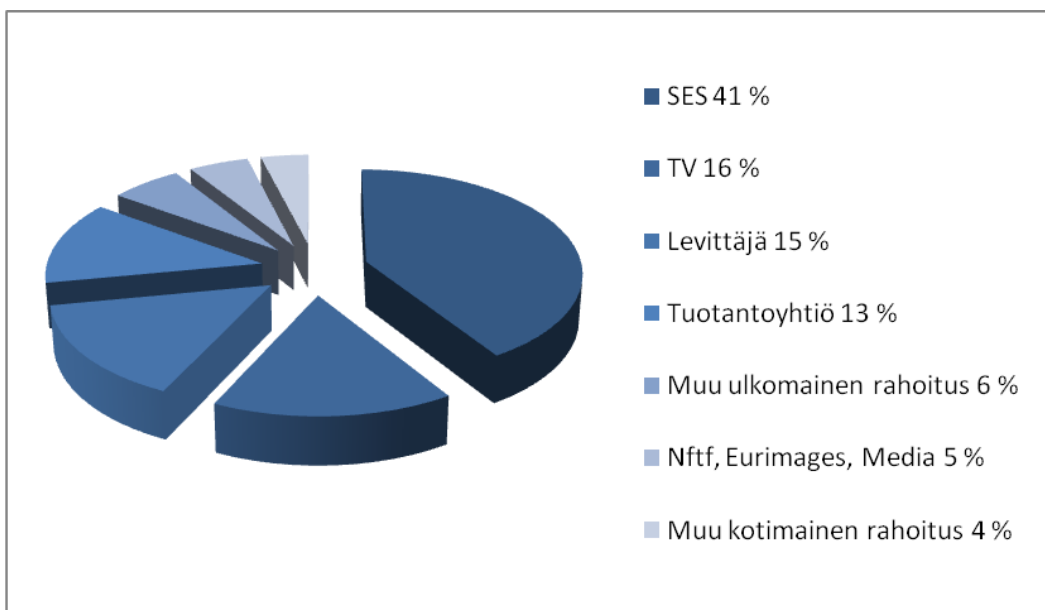
Näin merkittävä nousu mahdollisti mittasuhteissaan hyvin erilaisten tuotantojen tukeminen. Erityispainotus vuoden aikana myönnetyssä tuessa kohdistui, jo edellisvuonna menestyksellisesti käynnistyneisiin, nk. aikalaiselokuviin. Näissä elokuvissa pyrittiin löytämään ajankohtaisia aiheita tai uusia tuotantotapoja ja erityistä painoa annettiin uudelleen elokuvalliseen hahmotukseen pyrkiville suunnitelmille. Näitä kevyemmän tuotannon ja pienemmän budjetin projekteja, hieman erilaisin tavoittein ja odotuksin käynnistettyinä, tuettiin yhteensä viidessä tuotannossa (*Zaida Bergroth: Hyvä poika, Elias Koskimies: Likainen pommi, Taru Mäkelä: Varasto, Mika Kaurismäki: Veljekset, Oskari Sipola: Elokuu*).

Vuoden aikana rahoituksen sai kolme lastenelokuvaa, näiden joukossa ensimmäinen kotimainen 3D-animaatioelokuva **Muumi ja punainen pyrstötähhti** sekä tietävästi ensimmäinen suurelle kankaalle tuotettu ruotsinkielinen lastenelokuva, *Ulrika Bengtsin* ohjaus **Iris**.

Ensi-iltojen lisääminen on tuonut mukanaan uusien katsojien lisäksi myös joitakin ongelmia. Elokuvien esityskalenterit täyttyvät, ja on mahdollista, että ensi-iltojen läheisyys vaarantaa toisten elokuvien näkyvyyden. Tästä tietoisena kiinnitettiin rahoituksesta päätettäessä entistä enemmän huomiota aiheiden ja lajityyppien varioitavuuteen.

Millennium -trilogian maailmanlaajuinen menestys on lisännyt kiinnostusta ja kysyntää rikoselokuville, mikä näkyi myös elokuväsäätien tukipäätöksissä. Suomalaiset, kirjallisuudesta tutut hahmot, turkulainen yksityisetsivä Vares ja tummissa maisemissa liikkuva rikostutkija Harjunpää esiintyivät vuoden aikana ensi-iltaan tulleissa elokuvissa. Kirjallisuusfilmatisointeja mahtui tuettujen elokuvien joukkoon ylipäätään poikkeuksellisen paljon kirjon ulottuessa nykypäivän Kallion kuvauksesta (**Pussikaljaelokuva**) viime vuosisadan Helsingin läpileikkaukseen (**Där vi en gång gått**).

Vuoden 2010 fiktioensi-iltaelokuvien tuotantokustannusten jakautuminen

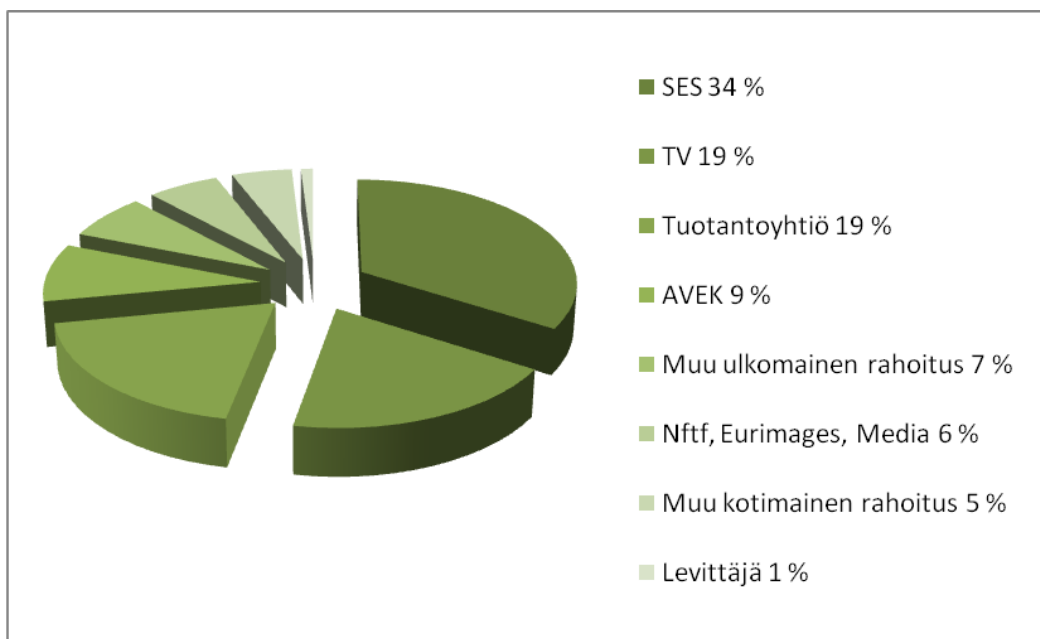

Parin viime vuoden aikana ovat esikoisohjaajat olleet vahvasti edustettuina säätien pitkän elokuvan tukipäätöksissä. 2010 pääsi debytoimaan seitsemän ohjaajaa, mikä on rahoitettujen elokuvien kokonaismääräänkin suhteutettuna aiempia vuosia huomattavasti enemmän. Toisaalta vuonna 2010 palasi elokuvanteon pariin myös *Aki Kaurismäki* kansainvälisessä tuotannossaan **Le Havre**.

Dokumenttielokuvat

Dokumenttielokuva tuli vuoden 2010 aikana näyttäväksi osaksi elokuvateattereiden ohjelmistoa. Dokumenttielokuvat keräsivät lähes 8 prosenttia kotimaisen elokuvan katsojaluvuista ja dokumenttielokuvan merkitys kotimaisen ohjelmiston monimuotoisuuteen ja yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen oli suuri. Vuonna 2010 tuettiin yhdeksää pitkää dokumenttielokuvaa ja seitsemää yhteistuotantoa. Pitkien dokumenttielokuvien määrässä ei tapahtunut suurta muutosta. Sen sijaan lyhyiden, televisiolevitykseen tarkoitettujen dokumenttien rahoituspäätösten määrä putosi edellisestä vuodesta. Yleisradion ennako-ostojen vähetessä ja päätöksenteon hidastuessa dokumenttielokuvien tuesta aiempaa suurempi osa jouduttiin suuntaamaan kehittämis- ja käsikirjoitustukeen.

Vuoden 2010 dokumenttielokuvien ensi-iltojen tuotantokustannusten jakautuminen

Suomalaiset dokumentaristit ja heidän hankkeensa matkustivat maailmalla ja Suomen elokuvasäätiö on ollut tukevasti matkassa mukana osallistumalla mm. Toronton HotDocsin, Sheffieldin ja Nyonin Vision du Reelin Pohjoismaisiin delegaatioihin. Elokuvasäätiön edustaja osallistui Nordisk Panoraman rahoitusfoorumiin Bergenissä ja Amsterdamin IDFA -festivaalin Foorumiin, joka on muodostunut suomalaiselle alalle tärkeimmäksi kansainvälisen rahoituksen foorumiksi. Yhteistyötä on tehty niin ikään European Documentary Networkin kanssa mm. DocPoint -festivaalin yhteydessä järjestettävän vuotuisen Twelve for the Future -tapahtuman muodossa ja tukemalla Kööpenhaminan CPH:DOXiin osallistuneita ohjaajia.

Joulukuussa 2010 järjestettiin tiedotustilaisuus dokumenttielokuvien tekijöille ja tuottajille yhteistyössä muiden rahoittajien kanssa. Yleisradion ja Avekin rahoituksen kangerrellessa Suomen elokuvasäätiön todettiin olevan rahoittajista se ensisijainen instituutio, joka tulevaisuudessa tukee maamme dokumenttielokuvan kehittämistä ja tuotantoedellytyksiä. Niin dokumenttielokuvan kuin lyhytelokuvankin levittämisen suhteen tilaisuudessa kävi ilmi, että ala on erittäin huolissaan elokuviansa levittämisestä. Suomen elokuvasäätiö on alalle jatkossakin vahvana tukena uusia levitysmekanismeja etsittäessä.

Lyhytelokuva

Vuonna 2010 yhteensä kahdeksalle lyhytelokuvalle myönnettiin tuotantotukea. Aiemmilta vuosilta tuttuja novellielokuvaprojektin kaltaisia lyhytelokuvahankkeita ei toteutettu, vaan kaikki tuetut lyhytelokuvat käsiteltiin yksittäisinä tuotantoina. Tämä johtui pitkälti Yleisradiossa ilmenneistä muutospainoista, joista oli saatu merkkejä jo vuonna 2009. Perinteisesti merkittävän rahoittajan ja levittäjän puuttuminen kokonaisuudesta vaikeutti tuotantotuen myöntämistä ja siksi painopiste kallistuikin käsikirjoitus- ja kehittelytukiin. Elokuvasäätiö ilmoitti vuoden lopussa väljentävänsä tulkintaansa lyhytelokuvan riittäväksi levitykseksi: aiemmin vaaditun tv- tai teatterilevityksen lisäksi myös muunlaiset levityssuunnitelmat voidaan tulevaisuudessa hyväksyä, kunhan niiden voidaan katsoa täyttävän ammattimaisen levittämisen tunnusmerkit.

Lyhytelokuvien tilannetta selvittämään kokoontui elokuva-alaa laajasti edustava työryhmä. Työryhmä valmisteli lyhytelokuvastrategiaa, jonka on tarkoituksena valmistua keväällä 2011.

Animaatioelokuva

Lyhyiden animaatioelokuvien ja animaatiosarjojen kohdalla hiljainen vuosi 2009 vaihtui vauhdikkaaksi. Vuoden aikana tuotantorahoituksen sai peräti yhdeksän lyhyttä pisteanimaatiota tai animaatiosarjaa. Erityisesti kasvussa on lapsille suunnattujen animaatiosarjojen tarjonta ja ilahduttavaa on, että tällä elokuvan saralla myös kaupalliset kanavat ovat osoittaneet kiinnostusta ennako-ostoihin.

Nuorisoraha

Elokuussa 2010 Elokuvasäätiössä aloitti neljäs tuotantoneuvoja, jonka vastuualueena ovat paitsi lyhytelokuvat, myös OKM:n myöntämän erillismäärärahan hallinnoiminen nuorten elokuvantekijöiden ja muiden audiovisuaalisella alalla toimivien nuorten ammattilaisten työllistämiseksi. Lähtökohtana nuorisorahan myöntämiselle pidettiin hankkeen toimimista keskeisille tekijöilleen käyntikorttina sekä lyhyttä muotoa. Lyhyestä muodosta poikettiin kerran: tuotanto oli sekä sisällöllisesti että tuotannollisesti poikkeuksellisen vahva, ja siinä toimi erityisen paljon nuoria tekijöitä.

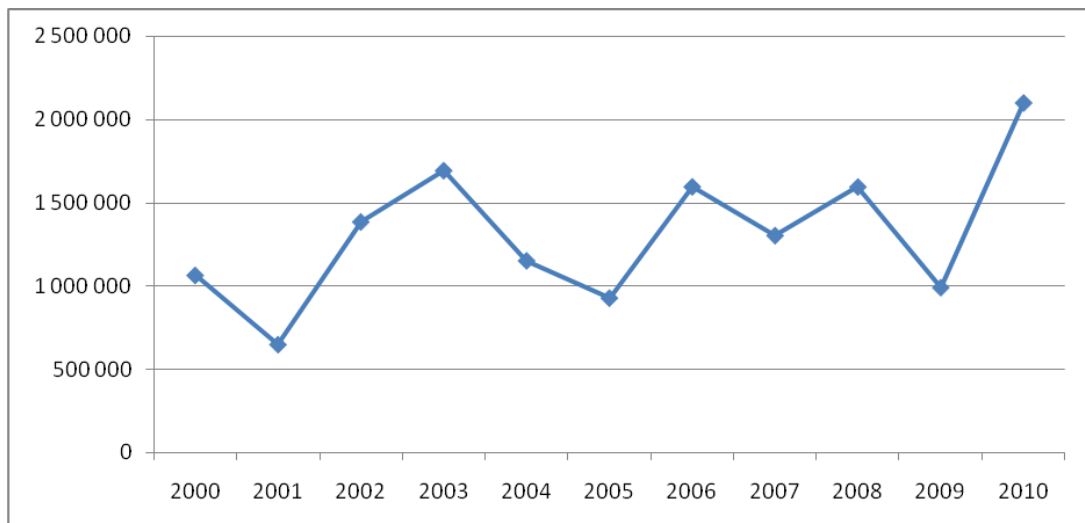
Vuoden 2010 puolella nuorisorahalla päästiin tukemaan kolmen – yhden pitkän ja kahden lyhyen – elokuvan tuotantoa, sekä kehittämään yhtätoista tuotantoa. Lisäksi nuorisorahasta myönnettiin käsikirjoitustukea yhteensä 17 projektille. Erillismäärärahan suuruus on 1 500 000 euroa ja siitä tehtävät tukipäätökset on myönnettävä viimeistään vuoden 2011 lokakuuhun mennessä.

JAKELUN TUKI

Markkinointi- ja levitystuki

Kotimaisen elokuvan vuosi 2010 oli tulokseltaan ennätysmäinen: elokuvat keräsivät 2 072 000 kävijää elokuvateattereissa ja saavuttivat 27,5 prosentin markkinaosuuden. Kotimainen elokuva oli 22 viikkona katsojatilastojen kärjessä. Lipputuloja kotimaiset elokuvat keräsivät lähes 17 500 000 euroa. Kokonaiskävijämäärä nousi 7,5 miljoonaan katsojaan juuri kotimaisen elokuvan suosion kasvun myötä. Elokuvakäynnit kasvoivatkin Suomessa yli 10 prosenttia kun ne useimmissa Euroopan maissa pysyivät suurin piirtein ennallaan.

Kotimaisten elokuvien katsojat 2000–2010

Kotimaisen elokuvan menestystä selittävät onnistunut ja kaikkia yleisöryhmiä tavoittanut ohjelmisto, ensi-iltojen määrän kasvu ja erityisesti elokuvateattereiden digitoinnin edistyminen. Edellisistä vuosista poiketen viime vuonna merkittävä osa katsojista oli 40+ ikäluokkaa: **Täällä Pohjantähden alla 1 & 2, Havukka-ahon ajattelija ja Prinsessa** keräsivät yhdessä lähes 630 000 katsojaa eli kolmanneksen kotimaisesta yleisöstä. Vuoden katsotuin elokuva Napapiirin sankarit tavoitti puolestaan siinä määrin tasaisesti eri ikäryhmiä ja keräsi katsojia joka puolella Suomea, että voidaan puhua kotimaisesta cross-over menestyksestä.

Vuoden aikana nähtiin teattereissa peräti 23 ensi-iltaa, joista yhdeksän oli dokumentteja. Kotimaisten digikopioiden määrä oli 420 kpl vuonna 2010. Sama digikopio on kuitenkin voinut kiertää useamman teatterin konehuoneessa ladattavana teatterin serverille eli elokuva on nähty hieman useammalla valkokankaalla. 35 mm filmikopioita oli 459. Digitaalisia esityksiä olikin ensimmäistä kertaa enemmän kuin filmipohjaisia näytöksiä. Vuoden aikana nähtiin myös ensimmäinen kotimainen 3D-elokuva, **Muumi ja punainen pyrstötähti**, jonka menestys jäi kuitenkin varsin kauas tavoitteistaan.

Digitoinnin myötä yleisö sai ensi-illat ulottuvilleen alueellisesti entistä laajemmin ja useimmiten samaan aikaan valtakunnallisen ensi-iltajulkisuuden kanssa. Yleisömäärän 114 prosentin kasvun ohella vuoden positiivisimpia uutisia oli dokumenttelokuvien erinomainen menestys elokuvateattereissa. Ne keräsivät runsaat 160 000 kävijää eli lähes 8 prosenttia kotimaisesta yleisöstä.

Elokvien markkinoinnin kannalta oleellista kotimaisen elokuvan markkinointi- ja levitystukea myönnettiin toimintavuonna teatterilevitykseen 19 elokuvalle ja yhdelle Ruotsi–Suomi -yhteistuotannolle. Pitkiä fiktioita oli 13, pitkiä dokumentteja kuusi. Lisäksi tuettiin yhden elokuvan markkinointitutkimusta. Tukeen käytettiin 1 230 000 euroa, josta fiktioiden osuus oli 82,5 ja dokumenttien 17,5 prosenttia. Edellisenä vuonna markkinointi- ja levitystukea jaettiin 1 129 800 euroa.

Määrärahojen nousun myötä tuen enimmäismäärä, 80 000 euroa, pystyttiin jakamaan viime vuonna 11 ensi-illalle kun edellisenä vuonna enimmäistuen sai kahdeksan ensi-iltaa. Valtaosa laajan levikin elokuvien markkinoinnista käsittää edelleen sekä tv- että printtimainontaa, vaikkakin viimeksi mainitun määrä on selvässä laskussa.

Sosiaalisen median eri muotojen hyödyntämisessä elokuva-ala on ollut ennakkoluulotonta. Ilahduttavasti ovat lisääntyneet myös eri tahojen kanssa suunniteltuun ja toteutettuun yhteistyöhön perustuvat monimediakampanjat. Lievistä ylilyönneistä huolimatta tulokset ovat olleet hyviä. Joissakin harvoissa tapauksissa markkinointiviestin kärki on ollut pikemminkin yhteistyökumppanin tuote kuin itse elokuva. Markkinointi- ja levitystuki voi kattaa EU-notifikaation tarkoittamien ”vaikeiden elokuvien” tapauksessa enintään 70 prosenttia hankkeen arvonlisäverottomista kuluista, muissa tapauksissa enintään 50 prosenttia. Käytännössä elokuvasäätiön tuen osuus jää useimmiten 35–40 prosenttiin todellisista kustannuksista.

Esitys- ja levitystoiminnan tuki

Esitys- ja levitystoiminnan tukea jaettiin vuonna 2010 yhteensä 3 543 125 euroa kun sitä vuotta aiemmin myönnettiin 3 045 654 euroa. Määräraha on mukana vuodelle 2010 siirtynyt 433 000 euroa esitystoiminnan saamista elvytysmäärärahoista teattereiden digitointiin ja kunnostukseen vuosiksi 2009–2010. Laskelmassa on myös mukana opetus- ja kulttuuriministeriön 950 000 euron erillismääräraha elokuvateattereiden digitoinnin edistämiseen.

Elokuvateattereiden digitointi jatkoi kasvuaan: viime vuonna elokuvasäätiö teki 46 digitointipäätöstä kun niitä edellisenä vuonna tehtiin 26 kpl. Vuoden 2010 lopulla noin 35 prosenttia maan elokuvasaleista oli digitoitu. Laskelmassa ovat mukana myös ilman elokuvasäätiön tukea toteutetut hankkeet. Suomi on sikäli

poikkeuksellinen maa, että julkisen tuen osarahoituksella tuettuja digitoituja saleja on enemmän kuin yksityisellä rahoituksella toteutettuja hankkeita. Elokuvasäätiön tuesta valtaosa on suunnattu keskiuurille tai pienemmille paikkakunnille, jotka voivat hyödyntää de minimis -sääntöä, jolloin tuki voi nousta muiden rajoitusten puitteissa yli yleisesti noudatetun 50 prosentin enimmäismäärän. Näissä tapauksissa tuki on ollut keskimäärin 75 prosenttia hankkeiden arvonlisäverottomista kuluista. Jos teatterilla ei ole ollut lainkaan osoitettua omarahoitusta, on hanketta ja tukipäätöstä jouduttu siirtämään, kunnes teatterin kanssa sovittu omarahoitus on koossa. Jo lyhyellä tähtämellä digitointi on parantanut elokuvateattereiden kannattavuutta. Katsojat puolestaan ovat hyötäneet monipuolisemmasta ja tuoreemmasta ohjelmistosta pienemmälläkin paikkakunnilla.

Elokuvateattereiden digitointia tuettiin toimintavuonna yhteensä 2 214 759 eurolla tuen ollessa edellisenä vuonna 1 796 250 euroa. Keskimääräinen tuki per hanke oli runsaat 48 000 euroa. Kuten vuotta aiemminkin, elokuvasäätiö pystyi vastaamaan pääosin hyvin teatterinomistajien hakemuksiin. Vain muutamassa tapauksessa teatterin omarahoitusosuuden kattamisvaikeudet johtivat hankkeiden pöydälle panoon. Tervettä omarahoitusosuutta ja kykyä liiketoiminnan kehittämiseen ja jatkamiseen pidetään edelleen tuen ehtona. Monesta muusta maasta poiketen suuri osa Suomen digitoiduista saleista löytyykin suurkaupunkien ulkopuolelta. Digitoinnin hyödyt näkyvät elokuvatuottajille ja levittäjille huomattavina säästöinä sekä esityskopioissa että niiden tekstityksessä ja logistiikassa. Elokuvateattereiden kunnostustukea jaettiin 524 600 euroa. Osa kunnostustuen tarpeesta johtuu digitoinnin mukanaan tuomista teknisistä vaatimuksista mm. konehuoneen uusimisissa.

Toimintatuki

Elokuvateattereiden toimintatuki on tarkoitettu erityisesti pienten paikkakuntien teattereita varten, toisaalta monipuolistamaan niiden ohjelmistoa, toisaalta pitämään ne hengissä kunnes digitointi avaa niille uuden ja paremman kevään. Viime vuonna tukea myönnettiin 74 teatterille yhteensä 355 500 euroa eli keskimäärin 4 800 euroa/teatteri

Esitystoimintaa (elokuvateatterit) tuettiin yhteensä 3 174 425 eurolla (vuonna 2009 2776 254 eurolla) ja levitystoimintaa (maahantuonti + DVD markkinointi ja levitys) 368 700 eurolla (vuonna 2009 269 400 eurolla).

Levitystuet

Levitystoiminnassa on kaksi tukimuotoa, elokuvien maahantuontituki ja DVD tuki. Lisäkopiotuki kuuluu esitystukien tukiryhmään, joten se esitellään siellä. Määrärahasta 171 000 euroa suuntautui maahantuontitukeen (edellisenä vuonna 155 000 euroa) ja 197 700 euron DVD -tukeen (edellisvuonna 114 000 euroa).

Maahantuontituen tarpeen väheneminen on huolestuttavaa: se on tarkoitettu nimenomaan monipuolistamaan ja elävöittämään elokuvaohjelmistoa maailman elokuvakulttuurin laajasta tarjonnasta. Digitoitunut jakelualusta mahdollistaisi myös pienempien yleisöjen elokuvien kannattavan levittämisen.

Maahantuontituella tuotiin maahan 18 elokuvaa, joista 67 prosenttia oli eurooppalaista alkuperää. Tuesta 83 prosenttia suuntautui independent -levitysyhtiöille.

DVD tukea jaettiin 66 elokuvalle. Tuesta eli 30 prosenttia jaettiin uusille kotimaisille elokuville, mukana 6 lyhytelokuvaa. Vanhempien kotimaisten DVD levyjen tekemisessä levittäjät ovat valitettavasti luopuneet DVD jakeluun olennaisesti kuuluvista lisäaineistoista, vaikka mm. juliste- ja muuta kuvamateriaalia olisi runsaasti tarjolla KAVA:ssa. Tuotantokustannuksiin näin syntyvä säästö on varsin pieni eikä vastaa kuluttajan odotuksia.

Elokuvajakelun tuet ovat projektikohtaisia ja hankkeiden osarahoitusta: pääsääntöisesti tuki voi olla enintään 50 prosenttia hankkeen arvonlisäverotoimista kuluista. Maahantuontitien yläraja on 12 000 euroa ja DVD tuen 10 000 euroa.

Koulutustoiminta

Elokuvasäätiön levitysosasto järjesti yhdessä Mediaohjelman Media Salles organisaation kanssa kansainvälisen DigiTrainingPlus -koulutusohjelman elokuväsäätiön auditoriossa 17.–21.2. 2010. Erityisesti elokuvateattereiden ja levitysyhtiöiden johdolle ja henkilökunnalle suunnattu kurssi kokosi lähes 100 osallistujaa 12 eri maasta Helsinkiin. Kurssi tutustui digitoituihin elokuvateattereihin mm. Vantaalla (Bio Grand, Flamingo) ja Espoossa (Bio Rex Sello). Suomesta kurssille osallistui lähes 30 osanottajaa. Kurssi järjestetään toistamiseen elokuväsäätiössä kesä-heinäkuun vaiheessa 2011.

Joensuun Cinema 2010 -tapahtumassa levitysosasto järjesti elokuussa perinteisen Digiseminaarin, jossa teemoina olivat digitaalisten elokuvakopioiden tekniikka ja elokuvateattereiden uudet ohjelmistosisällöt.

Kulttuuriviennin tuki

Kulttuuriviennissä on käytössä kolme erilaista tukimuotoa; kopiotuki, matkatuki ja hanketuki. Näistä kulttuuriviennin hanketuki on vuonna 2010 käyttöön otettu uusi tukimuoto. Sitä voidaan myöntää tuotantoyhtiölle, elokuvan kansainvälisten levitysoikeuksien haltijalle, tekijälle tai tekijäryhmälle suomalaisen elokuvan vientiä edistäviin hankkeisiin. Tätä tukea voidaan myöntää enintään 50 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista. Tuen piiriin kuuluvat sekä valmistuneet että valmistumassa olevat elokuvat.

Pitkät elokuvat

Kulttuuriviennin pitkien elokuvien tukipäätöksiä tehtiin 50 kappaletta vuonna 2010. Tukea myönnettiin yhteensä 272 888 euroa. Hanketukea jaettiin 153 900 euroa, joka jakautui kuuden eri hankkeen kesken, kohdistuen lähinnä Cannesin elokuvajuhlilla tehtävään promootiotyöhön. Suurin yksittäinen tukisumma oli 45 000 euroa ja pienin 8 000. Kopiotukea jaettiin 90 539 euroa ja matkatukea yhteensä 28 449 euroa.

Lyhyt- ja dokumenttelokuvat

Lyhyt- ja dokumenttelokuvien kulttuuriviennin tukea jaettiin vuonna yhteensä 281 017 euroa (vuonna 2009 tuki oli 232 000 euroa eli tuki kasvoi 21 prosenttia). Myönteisiä päätöksiä oli 113 (vuonna 2009 luku oli 90). Kulttuuriviennin kopioiden valmistamisen tuki oli 96 412 euroa eli 34 prosenttia tuen kokonaismäärästä (vuonna 2009 vastaavat luvut olivat 112 000 ja 48 prosenttia). Tekijöiden ja tuottajien matkakuluihin myönnettiin tukea 98 577 euroa, mikä oli 35 prosenttia kokonaismäärästä (vuonna 2009 72 000 ja 31 prosenttia). Muun promootiomateriaalin tukeen käytettiin 7 508 euroa. Hakemuksista 61 käsitteli dokumenttelokuvien kulttuurivientiä ja 52 lyhytelokuvien. Dokumenttelokuvien kulttuuriviennin tukea myönnettiin 153 667 euroa eli 55 prosenttia kokonaistuesta. Lyhytelokuvan osalta luvut olivat 127 350 euroa ja 45 prosenttia.

Suomen elokuväsäätiö otti vuonna 2010 käyttöön uuden tukimuodon. Kulttuuriviennin hanketukea voidaan myöntää tuotantoyhtiölle, elokuvan kansainvälisten levitysoikeuksien haltijalle, tekijälle tai tekijäryhmälle suomalaisen elokuvan vientiä edistäviin hankkeisiin. Tukea voidaan myöntää enintään 50 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista. Tuen piiriin kuuluvat valmistuneet tai valmistumassa olevat elokuvat. Lyhyt- ja dokumenttelokuvan alueella hanketukea myönnettiin vuonna 2010

seitsemälle projektille yhteensä 78 520 euroa (30 prosenttia). Hanketukea saivat Oktober Oy Oscar-kampanjaansa sekä IDA-esityksiin Los Angelesissa ja New Yorkissa sekä Klaffi Oy **Freetime Machos** elokuvan lanseeraamiseen Tribeca Film Festivalilla New Yorkissa. Tukea sai myös Kristallisilmä *Eija-Liisa Ahtilan* elokuvien digitointiin. Hanketukea myönnettiin myös Aamu Oy:lle Taulukauppiaiden Cannes-esittäytymistä varten sekä Bronson Clubin **Reindeerspottingin** kampanjaan Cannesissa ja Locarnossa. Finanimation sai tukea Mifa-marketin kuluihin Annecyn kansainvälisten animaatioelokuvafestivaalien yhteydessä.

Elokuvfestivaalien tuki

Elokuvasäätiö myönsi valtakunnallisesti merkittävälle elokuvafestivaaleille tukea opetus- ja kulttuuriministeriön osoittaman erillismäärärahan turvin 530 000 euroa. Nousua edellisvuoden tukivaroihin saatiin 30 000 euroa. Vuonna 2010 tukea saivat samat seitsemän elokuvafestivaalia kuin edellisvuonna. Tukimäärärahan turvin vahvistettiin tuen piirissä olevien festivaalien taloutta vuoden 2010 toimintasuunnitelman mukaisesti. Festivaaleista neljä on yleisfestivaaleja ja loput kolme ovat erikoistuneet lastenelokuvaan, suomalaiseen elokuvaan ja dokumentteihin. Tukisummat vaihtelivat Suomalaisen elokuvan festivaalille myönnetyn 18 000 euron ja Tampereen kansainvälisten lyhytelokuvajuhlien saaman 145 000 euron välillä.

Valtakunnallisesti merkittävät elokuvafestivaalit moninkertaistavat ja monipuolistavat olennaisesti niiden elokuvanimikkeiden joukkoa, joka maassamme on mahdollista nähdä. Viime vuodet jatkunut yleisömäärien ja elokuvatarjonnan kasvu jatkui edelleen toimintavuonna. Elokuvfestivaalit esittelevät ansiokkaasti kotimaisen elokuvan kaikkia lajityyppejä. Festivaaleilla on myös ollut osansa kotimaisen elokuvan positiivisen julkisuuden rakentajana, kun festivaalien ensi-illat ovat antaneet nousukiitoa elokuvateatterilevityksen saaneille pitkille näytelmä- ja dokumenttielokuville.

Valtakunnallisesti merkittävien elokuvafestivaalien kävijämäärät 2010

	myytyt liput (kpl)	kokonaiskatsojamäärä*
Helsinki International Film Festival - Rakkautta & Anarkiaa	48 261	53 310
Espoo Ciné International Film Festival	15 659	25 111
Sodankylän elokuvajuhlat	14 981	20 073
Doc Point - Helsingin dokumenttielokuvafestivaali	14 108	22 000
Tampereen kansainväliset elokuvajuhlat	12 446	20 340
Suomalaisen elokuvan festivaali	1 400	3 300
Oulun kansainvälinen lasten- ja nuorten elokuvien festivaali	1 250	13 252

*Festivaalien kokonaiskatsojamäärät perustuvat osin arvioihin eivätkä siten ole keskenään vertailukelpoisia.

TUKIHAKEMUKSET JA -PÄÄTÖKSET 2010

	2010			2009			2008		
	Hake- mukset	Päätökset		Hake- mukset	Päätökset		Hake- mukset	Päätökset	
	kpl	kpl	euroa	kpl	kpl	euroa	kpl	kpl	euroa
Käsikirjoitustuki	291	168	809 000	237	143	709 400	142	118	559 900
Kehittämistuki	159	118	2 262 900	134	81	1 579 300	105	83	1 592 325
Tuotantotuki	123	80	12 928 452	118	72	10 440 700	87	68	8 428 050
Markkinointi- ja levitystuki	24	21	1 230 600	24	27	1 129 810	23	22	927 000
Jälkituki	8	8	913 753	10	10	2 482 484	9	11	1 927 971
Tuotannon tuki yhteensä	605	395	18 144 705	523	333	16 341 694	366	302	13 435 246
Kulttuuriviennin tuki/ Pitkät	53	46	272 888	65	65	249 178	45	31	199 623
Kulttuuriviennin tuki/ Lyhyt ja dok.-elokuvat	121	113	281 017	95	92	232 502	78	61	205 902
Kulttuuriviennin tuki	174	159	553 905	160	157	481 679	123	92	405 525
Kunnostus- ja laitehankintatuki	23	38	979 718	29	21	666 000	27	21	462 830
Lisäkopiotuki	8	8	80 500	9	9	92 415	18	19	193 800
Digitaalisen elokuvakopioiden tuki				14	13	51 895	10	10	48 490
Toimintatuki	78	74	355 500	70	67	273 500	66	64	231 400
Esitystoiminnan tuki yhteensä	109	120	1 415 718	122	110	1 083 810	121	114	936 520
Maahantuontituki	24	18	171 000	25	17	155 000	19	15	151 000
DVD markkinointi- ja levitystuki	66	66	197 700	47	28	114 400	66	65	182 240
Levitystoiminnan tuki yhteensä	90	84	368 700	72	45	269 400	85	80	333 240
Festivaalituki *)	7	7	530 000	7	7	500 000	14	13	440 000
YHTEENSÄ	985	765	21 013 028	884	652	18 676 583	709	601	15 550 531
Erillisprojektit									
Elvytys/ Elokuvien tuotanto ja levitys	10	15	531 000	33	35	2 472 700			
Elvytys/ Elokuvateattereiden digitalisointi	6	4	190 000	22	17	805 000			
Elvytys/ Elokuvateattereiden kunnossapito	10	15	613 044	19	16	390 444			
Nuorten elokuvantekijöiden työllistämiseen	34	28	468 050						
Lasten lyhyesti -hanke				4	4	175 000	5	5	10 000
Animaatioelokuvien kehittäelyprojekti							10	11	288 075
Elokuvateattereiden digitalisointi	47	21	953 000	10	9	497 000			
Digitaalisen jakelun tuki							1	1	5 000
Erillisprojektit yhteensä	107	83	2 755 094	88	81	4 340 144	16	17	303 075
KAIKKI YHTEENSÄ	1 092	848	23 768 122	972	733	23 016 727	725	618	15 853 606
Kasvu edellisestä vuodesta	12 %	16 %		34 %	19 %		4 %	9 %	

Hakemukset on tilastoitu saapumispäivämäärän ja päätökset päätöspäivämäärän mukaisesti. Näin ollen vuosittaiset päätökset eivät kaikilta osin kohdistu saman vuoden hakemuksiin.

1.2. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

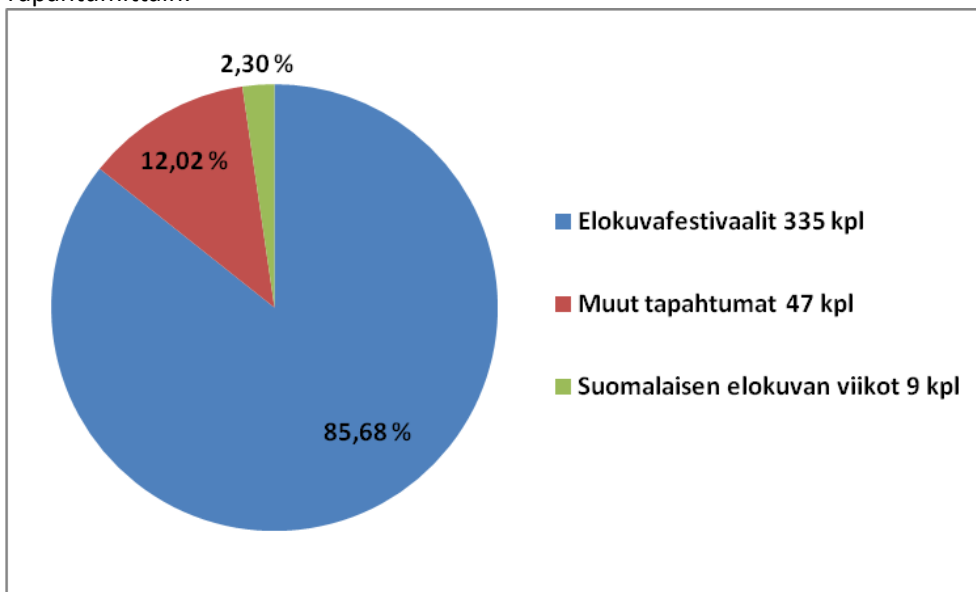
KULTTUURIVIENTI

Suomalaiset elokuvat ulkomaisilla festivaaleilla ja muissa tapahtumissa:

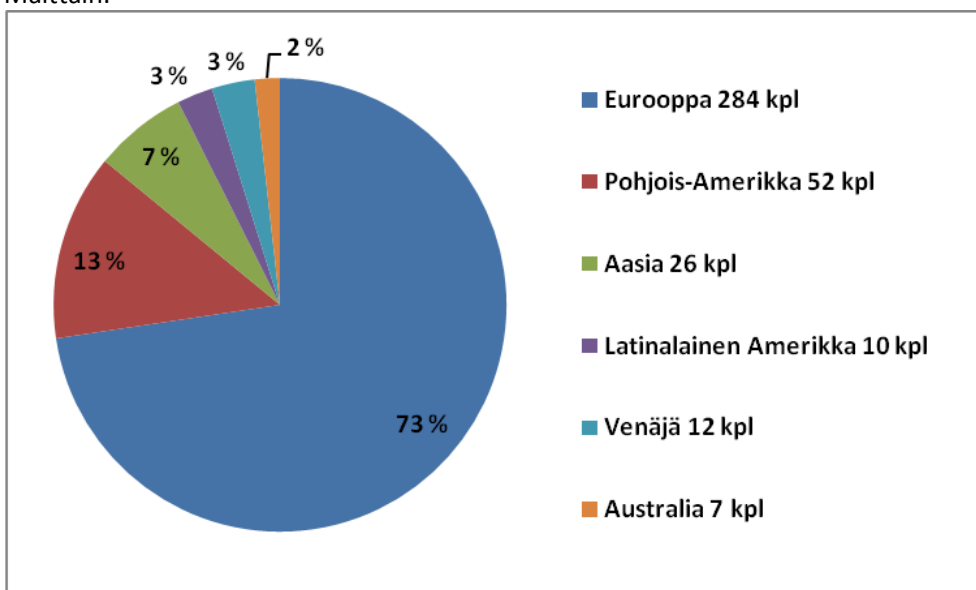
	Elokuvia	Tapahtumia	Palkintoja
Pitkät elokuvat	288	163	24
Lyhyt- ja dokumenttielokuvat	472	258	34
Yhteensä	760	391	58

Elokuvatapahtumien jakautuminen

Tapahtumittain:

Maittain:

Pitkät elokuvat

Vuonna 2010 pitkien elokuvien kulttuurivienti järjesti poikkeuksellisen monia suomalaisen elokuvan viikkoja, yhteensä 11 kappaletta. Peräti neljä näistä viikoista sijoittuu Venäjälle: Moskovaan, Murmansiin, Petroskoihin ja Pietariin. Pietarin viikko on näistä tapahtumista vanhin; nyt 21. kerran järjestetyn viikon avasi loppuunmyydyssä 400 istumapaikkaa käsittävässä Dom Kinon elokuvasalissa dokumenttielokuva **Miesten vuoro**.

Elokuvaviikkoja järjestettiin ensimmäistä kertaa mm. Israelissa maaliskuussa 2010, avajaispaikkana Tel Avivin elokuva-arkisto ja avajaiselokuvana Dome Karukosken **Tummien perhosten koti**. Serbiassa huhtikuussa Belgradin kulttuurikeskuksessa oli esillä peräti 13 2000-luvun suomalaista parhaimmistoa edustavaa fiktioelokuvaa. Belgradin viikon avasi *Miika Soinin* **Thomas** ja Istanbulin tapahtuman *Saara Saarelan* **Väärät juuret**. Istanbulin modernin taiteen museo näytti puolestaan suomalaisten naisohjaajien perhe-elokuvien kuuden esityksen kokonaisuuden.

Ensimmäistä kertaa suunnistimme elokuvaviikkoinemme myös läntiseen naapurimaahamme Ruotsiin, jossa ”Yksi, kaksi, filmi” nimikkeen alla esitettiin Tukholmassa elokuvateatteri Storessa 19–22.8. seitsemän uutta suomalaista elokuvaa. Viikko avattiin *Mika Hotakaisen* ja *Joonas Berghällin* Miesten vuorolla. Esitys toimi samalla kyseisen elokuvan Ruotsin teatterilevityksen ensi-iltana. Se saikin hyvän vastaanoton sekä yleisön että kriitikoiden taholta ja oli menestys jatkaen edelleen kiertokulkuaan ruotsalaisilla valkokankailla. Fiktioiden kohdalla ei ylletty läheskään samanlaiseen menestykseen tällä kertaa. Viikon järjestämistä aiotaan kuitenkin jatkaa ja tarkoituksena on löytää viikolle rahoitusta suomalaista kulttuuria Ruotsissa tukevilta tahoilta. Myös viikon ajankohta on päätetty siirtää kuukaudella eteenpäin syyskuuksi.

Toinen uusi iso viikkoprojekti oli Tokion suomalaisen elokuvan viikko, joka järjestettiin 31.10.–5.11. yhteistyössä Kadokawa media-yhtiön kanssa. Viikon avasi *Saara Saarelan* **Väärät juuret** ja kaikki viikolla näytetyt fiktioelokuvat esitettiin japaninkielisinä elokuvakopioina. Viikon jälkeen oli vuorossa *Klaus Härön* **Postia pappi Jaakobille** ja *Aku Louhimiehen* **Käskyn** japanilaiset teatteriensi-illat. Kaikki kolme edellä mainittua ohjaajaa olivat paikanpäällä Tokiossa esittelemässä elokuviaan ja toivoivat jatkoa suomalaisten elokuvien esittämiselle Japanissa. Mahdollisuuksia jatkaa tapahtumaa tutkitaan. Japanista pitäisi kuitenkin jatkossa löytyä varoja mm. elokuvien kääntämiseen.

Suomi toteutti Shanghai World Expo 2010 yhteydessä Shanghai elokuvafestivaaleilla kesäkuussa 2010 pohjoismaisten perhe-elokuvien esittelysarjan Pohjoismaisen ministerineuvoston erityisrahoituksella. Neljä nuorta kiinalaistoimittajaa vieraili ennen esityssarjaa kaikissa viidessä Pohjoismaassa tutustuen paikalliseen elokuvakulttuuriin. Perhe-elokuva showcasen paras anti olikin ehkä medianäkyvyys, sen sijaan 12 elokuvan kokonaiskävijämäärät jäivät toivottua pienemmiksi ja ainoastaan sarjan avajaiselokuva, suomalaisanimaatio **Niko - lentäjän poika** keräsi monisatapäisen yleisön.

Suomalaiset elokuvat olivat hyvin edustettuina kaikissa lajityypeissä merkittävillä kansainvälisillä A-kategorian festivaaleilla. Berliinin festivaaleilta aloittaneet elokuvat *Paha perhe* ja **Pudana – Sukunsa viimeinen** olivat vuoden viiden suosituimman festivaalielokuvan joukossa. Sveitsin Locarnon festivaaleilla elokuussa Piazza Granden ulkoilmanäytöksessä moni tuhatpäisen yleisön edessä, sai puolestaan ensi-iltansa Jalmari Helanderin esikoisohjaus *Rare Exports*, joka myös palkittiin festivaaleilla arvostetulla Variety Critics -palkinnolla. Elokuva jatkoi heti syyskuussa Pohjois-Amerikan merkittävimmälle elokuvafestivaalille Torontoon yhdessä Dome Karukosken Napapiirin sankareiden kanssa.

Näiden elokuvien festivaalikierto on ollut tarkoin harkittua ja elokuvien myyntiyhtiöiden, Kinologyn (Rare Exports) ja The Yellow Affairin (Napapiirin sankarit), kanssa yhteistyössä toteutettua. Elokuvat ovat saaneet kaupallisen teatterilevityksen monissa maissa, Napapiirin sankarit esimerkiksi Ranskassa 150 kopion voimin ja Rare Exports mm. USA:ssa. Erittäin tärkeitä on elokuvien ensiesittäminen festivaaleilla, joiden yhteydessä on toimiva ja korkeatasoiseksi tunnustettu elokuvamarket, kuten juuri Torontossa, vaikkei festivaalilla olekaan kansainvälistä kilpasarjaa.

Suomi on pitkään ollut tunnettu hyvien ja omaperäisten festivaalielokuvien maana, mutta kaupallisessa levityksessä näitä festivaalimenestyjiä on harvemmin nähty. Rare Exportsin ja Napapiirin sankareiden kaltaiset elokuvat antavat kuitenkin toiveita suomalaisten elokuvien kelpoisuudesta myös kaupallisempaan suuntaan. Maa, jossa suomalaisen elokuvan voi useimmiten bongata elokuvateatterissa on luonnollisesti Ranska.

Vuoden 2010 eniten festivaaleja kiertäneet pitkät elokuvat

Elokuva	Ohjaaja	Tuotanto	Festivaalit	Palkinnot
Postia pappi Jaakobille (2009)	Klaus Härö	Kinotar Oy	39	12
Paha perhe (2010)	Aleksi Salmenperä	Sputnik Oy	34	1
Kielletty hedelmä (2009)	Dome Karukoski	Helsinki -filmi	26	8
Pudana - Sukunsa viimeinen (2010)	Anastasia Lapsui, Markku Lehmuskallio	Illume Ltd	22	3
Kohtaamisia (2009)	Saara Cantell	Periferia Productions Oy	18	1

Lyhyt ja -dokumenttielokuvat

Dokumenttielokuvien tuotantotuki on vuodesta 2007 lähes kaksinkertaistunut, vaikka määrä ei ole juurikaan kasvanut. Dokumenttielokuvatuotannoissa tekijät ovat voineet aikaisempaa enemmän sijoittaa laatuun ja se on näkynyt dokumenttielokuvien kulttuuriviennin huomattavana kasvuna vuonna 2010. Myös yhteistuotantojen määrä on kasvanut. Vuonna 2007 yhteistuotantoja oli kaksi, viime vuonna seitsemän. Yhteistuotantojen määrän lisääntyminen kertoo ennen muuta siitä, että elokuvan lisätuki on tehnyt mahdolliseksi kehittää ja valmistella projekteja pidemmälle. Näin hankkeet ovat myös kiinnostaneet entistä useampia kansainvälisiä rahoittajia ja ulkomaisia yhteistyökumppaneita. Laaja rahoituspohja edistää myös elokuvien ulkomaista levitystä.

Monenlaisten ilmaisumuotojen hiomiseen on tällä hetkellä aikaisempaa paremmat mahdollisuudet. Näin ollen dokumentaarinen elokuva kiinnostaa paitsi kotimaisia katsojia myös laajoja yleisöjä ulkomailla. Joonas Berghällin ja Mika Hotakaisen ohjaama Miesten vuoro teki historiaa, kun se nimitettiin Suomen ehdokkaaksi ulkomaisten elokuvien Oscar-kilpailuun. Koskaan aikaisemmin suomalaiset valitsijat eivät ole ehdottaneet palkinnolle dokumenttielokuvaa. Miesten vuoroa esitettiin vuoden 2010 aikana 35 festivaalilla ja se sai kahdeksan ulkomaista palkintoa. Elokuva myy Montréalissa ja New Yorkissa toimistojaan pitävä kanadalainen Film Transit -yhtiö.

Suomalaisten lyhyt- ja dokumenttielokuvien kulttuurivienti ei silti lepää pelkästään Miesten vuoron varassa. Vuonna 2009 suomalaisia lyhyt- ja dokumenttielokuvia esitettiin 172 elokuvafestivaalilla tai muussa elokuvatapahtumassa. Elokuvanimikkeiden määrä oli 336. Vuonna 2010 tapahtumien määrä oli kasvanut 50 prosenttia. Viime vuonna suomalaisia elokuvia esitettiin 258 elokuvafestivaalilla tai elokuvatapahtumassa. Nimikkeitä oli 472.

Vuoden 2010 eniten festivaaleja kiertäneet dokumenttielokuvat (yli 30 minuuttiset)

Elokuva	Ohjaaja	Tuotanto	Festivaalit	Palkinnot
Miesten vuoro (2010)	Joonas Berghäll, Mika Hotakainen	Oktober	35	8
Freetime Machos (2009)	Mika Ronkainen	Klaffi	27	3
Kansakunnan olohuone (2009)	Jukka Kärkkäinen	Mouka	20	
Poikien Bisnes (2009)	Markku Heikkinen	For Real Productions	14	
Katastrofin aineksia (2008)	John Webster	Millennium Film	12	1

Suomalaisten elokuvien lisääntynyt monipuolisuus ja ilmaisutapojen houkutteleva kirjo näkyvät myös lyhytelokuvan alueella. Noin tunnin mittaiset elokuvat ovat olleet kulttuuriviennin kannalta ongelmallisia, koska niiden mahdollisuudet päästä festivaaleille tai ulkomaiseen teatteri- ja televisiolevitykseen ovat olleet olemattomat. Jo aikaisemmilla lyhytelokuvillaan useita huomattavia kansainvälisiä palkintoja saanut Juho Kuosmanen voitti vuonna 2010 Cannesin elokuvajuhlien oppilastöiden Cinéfondation-sarjan 59-minuuttisella elokuvallaan Taulukauppiaat. Voitto takaa ohjaajalle pääsyn myöhemmin Cannesin kilpailusarjaan. Vaikka Taulukauppiaat on monen taiteellisesta työstä vastanneen opiskelijan lopputyö Aalto yliopiston Taideteollisesta korkeakoulusta, on se saanut tuotantotukea Suomen elokuvasäätiöstä. Elokuvan on tuottanut Aamu Oy.

Kuten muuallakin, suomalaiset lyhytelokuvat on tuotettu lähes pelkästään kotimaisin varoin. Vuonna 2010 yksi eniten ulkomaisilla festivaaleilla esitetyistä suomalaisista elokuvista oli *Hamy Ramezanin* ohjaama ja For Real Productions Oy:n tuottama **Viikko ennen vappua** (29 min). Se on esitetty 29 festivaalilla ja saanut seitsemän ulkomaista palkintoa. Hienon kansainvälisen vastakäiun innoittamina tuottaja etsii parhaillaan ulkomaista rahoitusta Ramezanin uudelle lyhytelokuvalle. Taustalla on halu jatkaa oman ilmaisun kehittämistä lyhytelokuvan parissa sekä luoda tulevaisuuden perustaa kansainvälisten yhteistyökumppanien ja -rahoittajien kanssa. Niukempien tuotantovarojen aikaan nuorten ohjaajien piti kiireesti siirtyä pitkään elokuvaan; aikaa kokeiluille ei juuri ollut.

Mika Ronkaisen ohjaama ja Klaffi Oy:n tuottama Freetime Machos kiersi vuoden aikana 27 festivaalilla. Se valittiin muun muassa arvostetun newyorkilaisen Tribeca Film Festivalin kilpailusarjaan. Elokuvasäätiö tuki vahvasti elokuvan ensiesiintymistä Yhdysvalloissa keväällä 2010. Elokuva sai muun muassa poikkeuksellisen laajan medianäkyvyyden New Yorkin lehdistössä ja muissa tiedotusvälineissä. Pathfinder Pictures otti sittemmin Mika Ronkaisen koko dokumenttielokuvatuotannon DVD -levitykseensä.

Vuoden 2010 eniten festivaaleja kiertäneet lyhytelokuvat

Elokuva	Ohjaaja	Tuotanto	Festivaalit	Palkinnot
Between Dreams (2009)	Iris Olsson	Mirumir	38	1
Viikko ennen vappua (2009)	Hamy Ramezan	For Real Productions	29	7
Munaralli (2009)	Kaisa Penttilä	Edith film	29	
Hanasaari A (2009)	Hannes Vartiainen, Pekka Veikkolainen	Pohjankonna	25	3
Kinbaku – sielun solmuja (2009)	Jouni Hokkanen	Hakalax Productions	18	1

Suomalaisia lyhyt- ja dokumenttielokuvia nähtiin pitkien elokuvien rinnalla suomalaisen elokuvan katselmuksissa Istanbulissa Turkissa ja Tokiossa Japanissa. Miesten vuoro avasi suomalaisen elokuvan viikot Tukholmassa elokuussa ja Pietarissa marraskuussa. Suomalaisten animaatioelokuvien katselmuksia nähtiin helmikuussa Havannassa. Joulukuussa Havannan elokuvafestivaali esitteli niin ikään lyhyitä suomalaisia animaatioelokuvia. Sarja suomalaisia animaatioelokuvia nähtiin myös Lissabonin animaatioelokuvafestivaaleilla Portugalissa maaliskuussa. Dokufest Prizrenissä Kosovossa esitteli elokuussa laajan ohjelmiston suomalaisia lyhyt- ja dokumenttielokuvia. Samoin Festival de Cine de Huesca Espanjassa esitteli erikoisohjelmistossaan uutta suomalaista lyhytelokuvaa kesäkuussa.

Amsterdamin kansainvälisillä dokumenttielokuvafestivaaleilla (IDFA) nähtiin kaikkiaan 15 suomalaista elokuvaa. *Markku Tuurnan* ohjaama ja Filmimaa Oy:n tuottama **Salla – Selling the Silence** oli mukana uudessa Green Screen -kilpailussa. *Elina Talvensaaren* ohjaama ja Aalto yliopiston Taideteollisen korkeakoulun tuottama **Miten marjoja poimitaan** kilpaili opiskelijaelokuvasarjassa. Paradocs-sarjan suomalaiselokuvia olivat *Maarit Suomi-Väänäsen* ohjaama ja tuottama **Minispektaakkelit 1–3** sekä *Hannes Vartiaisen* ja *Pekka Veikkolaisen* **Erään hyönteisen tuho**. Joonas Berghällin ja Mika Hotakaisen ohjaama Miesten vuoro nähtiin Reflecting Images: Best of the Fests -sarjassa. Alle tunnin mittaisten dokumenttielokuvien sarjassa kilpaili brittiläinen **Albino United**, jonka kolmesta ohjaajasta yksi on suomalainen *Juan Reina*. Elokuvan on tuottanut Lafayette Films.

Pirjo Honkasalo oli IDFA-festivaalin kunniavieras. Hänen tuotannostaan nähtiin yhteensä kahdeksan elokuvaa: **Mysterion, Tanjuska ja 7 perkelettä, Atman, Tulennielijä, Melancholian 3 huonetta ja Seitti – kilvoittelijan päiväkirja**. Lisäksi sarjassa nähtiin elokuvat **Vaaran merkki** ja **Tallinnan Tuhkimo**, joista ensimmäisen *Pirjo Honkasalo* on ohjannut yhdessä *Pekka Lehdon* kanssa sekä jälkimmäisen *Marja Pensalan* kanssa. *Pirjo Honkasalo* kertoi työtavoistaan festivaalin Masterclassin vieraana. Hän oli valinnut myös omien suosikkielokuviensa Top 10 -sarjan. *Kiti Luostarisen* **Sanokaa mitä näitte** oli esillä tässä sarjassa.

Mainittakoon, että *Iris Olssonin* **Between Dreams** on koko elinkaarensa aikana esitetty 61 festivaalilla tai muussa elokuvatapahtumassa ja saanut kaikkiaan neljä palkintoa. *John Websterin* **Katastrofin aineksia** on puolestaan esitetty 50 festivaalilla ja saanut seitsemän palkintoa. Samaan festivaalimäärään on yltänyt myös *Hannes Vartiaisen* ja *Pekka Veikkolaisen* **Hanasaari A**. Sen palkintomäärä on neljä.

Lyhyt- ja dokumenttielokuvat A-luokan festivaaleilla

International Film Festival Rotterdam, 27.1. - 7.2.

Missä on missä? (Eija-Liisa Ahtila)

Berlin International Film Festival, 11.–21.2.

GenerationKplus :

Munaralli (Kaisa Penttilä)

Generation14plus:

Älä kuiskaa ystävän suuhun (Hannaleena Hauru)

Tampere International Film Festival, 10.–14.3.

Kansainvälinen kilpailu:

Lumikko (Miia Tervo)

Veriset kädet (Malakias)

Viikko ennen vappua (Hamy Ramezan)

Internationale Kurzfilmtage Oberhausen, 29.4.–4.5.

Lumikko (Miia Tervo)

Älä kuiskaa ystävän suuhun (Hannaleena Hauru)

Cannes Film Festival, 13.–23.5.

Cinéfondation:

Taulukauppiat (Juho Kuosmanen)

Krakow Film Festival, 1.–6.6.

Between Dreams (Iris Olsson)

Locarno International Film Festival, 4.–14.8.

Critics' Week:

Auf Wiedersehen Finnland (Virpi Suutari)

Reindeerspotting (Joonas Neuvonen)

Venice Film Festival, 1.–11.0.

Orizzonti:

Erään hyönteisen tuho (Hannes Vartiainen, Pekka Veikkolainen)

Miten marjoja poimitaan (Elina Talvensaari)

Warsaw Film Festival, 8.–17.10.

Munaralli (Kaisa Penttilä)

Viikko ennen vappua (Hamy Ramezan)

Festivaalien listaus perustuu FIAPF - International Federation of Film Producers Associationsin arvioon.

MUUT KANSAINVÄLISET SUHTEET

Tuotanto- ja kulttuurivientiosaston yhteistyöllä on vuoden mittaan ylläpidetty suhteita keskeisten rahoitusfoorumien järjestäjiin ja projektivalitsijoihin. Kehittelyssä olevia suomalaisia elokuvaprojekteja on valittu Berliinin, Rotterdamin (Cinemart), Malmön (BUFF:FF), Rooman (New Cinema Network), Torinon (Torino Film Lab), Tallinnan (Baltic Event) ja Haugesundin (Nordic Co-production Forum) rahoitusfoorumeihin, animaatioalan Cartoon Forumiin ja Cartoon Movieen sekä useisiin dokumenttielokuvien foorumeihin.

Euroopan neuvoston elokuvarahasto Eurimagesin vuotta leimasi toimintatapareformi ja keskustelut Georgian ja Venäjän jäsenyydestä. Suomen edustaja *Petri Kemppinen* valittiin kesäkuussa järjestön varapresidentiksi. Hallitus kokoontui neljä kertaa. Vuonna 2010 suomalaisia tuenhakijoita oli aiempaa vähemmän ja vain yksi suomalainen projekti sai Eurimagesin tuotantotukea. Kuusi suomalaista elokuvaa sai levitystukea ja tukien yhteissumma oli 62 000 euroa.

Pohjoismaisen elokuva- ja tv-rahaston (NFTF) hallitus kokoontui vuoden aikana kolmasti. Vuoden aikana saatiin päätökseen MTV3:n liittymistä koskevat neuvottelut ja näin Euroopan vanhimmasta mainostelevisiokanavasta tuli 1.1.2011 rahaston kolmas suomalainen tv-kanava, mikä lisää merkittävästi suomalaisten tuottajien elokuva- ja tv-tuotantojen rahoitusmahdollisuuksia. Rahaston toimitusjohtaja *Hanne Palmqvist* valittiin kahden vuoden jatkokaudelle 1.1.2011 alkaen. Pohjoismaisen ministerineuvoston erillisen globalisaatiorahan turvin jatkettiin pohjoismaisten elokuvien teatterilevityksen tukemista ulkomailla.

Rahaston kehittämis-, tuotanto- ja jakelutukia sai vuonna 2010 yhteensä 19 suomalaishanketta, yhteissumman ollessa 1,1 miljoonaa euroa (vuonna 2009 27 hanketta, 1,5 miljoonaa euroa).

Säätiö on ollut puheenjohtajana alueellisten filmikomissioiden Film Location Finland -hankkeen ohjausryhmässä. Tämän ESR-rahoitteisen projektin tavoitteena on synnyttää aluetoimijoiden yhteinen, Suomea ulkomaisille tuotannoille kuvauspaikkana markkinoiva ikkuna.

1.3 TIEDOTUS

Parametra Oy toteutti Suomen elokuvasäätiön toimeksiannosta tammi-helmikuussa 2010 tutkimuksen 15–79-vuotiaiden suomalaisten elokuvien katselutottumuksista ja näkemyksistä. Tutkimus toteutettiin puhelinhaastatteluina ja vastaajia oli yhteensä 504 henkilöä. Tutkimus on jatkoa vuonna 2008 tehdylle ensimmäiselle Kotimaisen elokuvan yleisöt -tutkimukselle. Tutkimus on tarkoitus toteuttaa aina kahden vuoden välein.

Tutkimuksesta käy ilmi mm., että joka kymmenes 15 vuotta täyttäneistä suomalaisista käy elokuvateatterissa vähintään kerran kuukaudessa ja selvästi yli puolet (61 %) vähintään kerran vuodessa. Kotimaisen elokuvan käy katsomassa noin kaksi viidesosaa suomalaisista vähintään kerran vuodessa. Kaksi kolmasosaa 15 vuotta täyttäneistä suomalaisista pitää uutta kotimaista elokuvaa kiinnostavana. Uusia kotimaisia elokuvia pidetään myös laadukkaina, hauskoina ja liikuttavina. Juuri kotimaisia elokuvia mieluiten katsovia on neljäsosa 15 vuotta täyttäneistä.

Vuonna 2010 jatkettiin elokuva-alan uuden tilastointi- ja kassatilitusjärjestelmän suunnittelutyötä yhteistyössä Suomen Filmikamari ry:n jäsenjärjestöjen Suomen elokuvatoimistojen liiton ja Suomen

elokuvateatteriiliiton kanssa. Tarjouksen tehneistä kuudesta yhtiöstä valittiin Aptual Oy toteuttamaan järjestelmästä demoversio, joka valmistui syksyllä 2010.

Veikkauksen ja elokuvasäätiön yhteinen kotimaisen elokuvan alkutunniste uudistettiin keväällä 2010. Veikkauksen ja elokuva-alan puitesopimusosapuolien edustajista koottu ryhmä valitsi uuden tunnisteeseen syksyllä 2009 julkistetun ideakilpailun osallistujista. Vuorossaan toinen alkutunniste päätettiin toteuttaa animaation keinoin ja tunnisteeseen tekijäksi valittiin Tuotanto Rinki Oy. Alkutunniste nähdään kaikkien kampanjaan osallistuvien kotimaisten elokuvien alussa elokuvateattereissa. Tunnisteeseen tarkoitetaan lisä tietoisuutta veikkauvoittovaroista julkisen elokuvatuen lähteenä.

Suomen elokuvasäätiön ja Unkarin Magyar Filmunióinin aloitteesta elokuussa 2009 perustettu eurooppalaisten elokuvainstituuttien kansainvälisten tiedottajien yhteistyöverkosto jatkoi toimintaansa ja kokoontui Cannesissa. Yhteistyöverkoston tarkoituksena on tarjota jäsenilleen foorumi, jolla pohtia ja ratkaista kaikille yhteisiä tiedotukseen liittyviä kysymyksiä ja vahvistaa maiden välisiä yhteyksiä.

Cannesin elokuvajuhlilla järjestettiin jälleen myös kotimaiselle medialle suunnattu pressilounas, jossa esiteltiin paikalla olevat suomalaiset tuottajat ja tekijät sekä heidän ajankohtaiset projektinsa.

Päättäjille ja medialle suunnattu Ajankohtaista suomalaisessa elokuvassa -sähköpostitiedote kokosi kuukausittain yhteen merkittävimpiä elokuva-alan uutisia ja seurasi katsojalukujen kehittymistä sekä kotimaisen elokuvan kansainvälistä menestystä. Myös englanninkielistä Topical in Finnish Film -kuukausitiedotetta jatkettiin; tiedote on suunnattu kansainväliselle lehdistölle, kansainvälisten festivaalien järjestäjille, myyntiyhtiöille ym. suomalaisen elokuvan kuulumisista kiinnostuneille alan ammattilaisille.

Säätiön tiedotuslehti SESinfo ilmestyi vuoden aikana neljästi. Lehden teemoina olivat mm. yhteistuotannot, kotimaisen elokuvan kansainvälinen levitys sekä dokumenttielokuvat. Vuoden 2009 elokuvatilastot julkaistiin Elokuvuvuosi 2009 -vuosikertomuksessa. Muita julkaisuja olivat pitkien elokuvien katalogi, dokumenttielokuvakatalogi, tabloid-muotoinen lyhytelokuvakatalogi sekä Berliinin ja Cannesin elokuva- ja tuotantoyhtiöesitteet.

Säätiön www-sivujen uusiminen päätettiin aloittaa tietokantauudistuksen valmistuttua vuonna 2011.

Tilaisuudet

Vuoden aikana elokuvasäätiö oli järjestäjänä mm. seuraavissa tilaisuuksissa:

- Elokuvuvuoden avajaiset 22.1.
- Eduskunnan vierailu säätiössä 3.3.
- Ruotsin elokuvainstituutin tuotanto-osaston vierailu 6.3.
- Dokumenttielokuvan think tank 17.8.
- Elokuvasäätiön tuotanto-osasto esittäytyy Joensuun Cinema 2010 tapahtumassa 24.8.
- Digiseminaari Joensuun Cinema 2010 tapahtumassa 25.8.
- Säätiön kulttuuriviennin tukiohjeudistuksen infotilaisuus 15.10.
- Säätiön ja Media Deskin ”Elokuva-ala ja sosiaalinen media” seminaari 26.10.
- Kulttuuriministeri Stefan Wallinin vierailu säätiössä 30.10.
- Uuden sähköisen hakujärjestelmän infotilaisuus 21.12.

2. HALLINTO JA TALOUS

HALLINTO

Hallinnointiperiaatteet

Suomen elokuväsäätiö on itsenäinen säätiö joka kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan toimialan ohjaukseen. Säätiön hallintoelimiä ovat hallitus ja toimitusjohtaja. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää säätiön hallituksen, hallitus nimittää säätiön toimitusjohtajan ja toimitusjohtaja nimittää säätiön muut toimihenkilöt.

Säätiön hallitukseen valitaan kolme kalenterivuotta kestäväksi toimikaudeksi puheenjohtaja sekä vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä. Jäsenille nimetään henkilökohtaiset varajäsenet. Jäsenet voidaan valita enintään kahdeksi perättäiseksi toimikaudeksi. Hallituksen tehtävänä on:

- ottaa ja erottaa toimitusjohtaja
- johtaa, valvoo ja kehittää säätiön toimintaa
- vastata säätiön omaisuuden huolellisesta ja taloudellisesta hoidosta
- hyväksyä säätiön säännöt ja ohjeet

Hallitus 2010

• Veikko Kunnas (pj)	kausi 2008–2010
• Taru Mäkelä (varajäsen Erja Dammert)	kausi 2008–2010
• Erkki Astala (varajäsen Sarita Harma)	kausi 2010–2012
• Tero Koistinen (varajäsen Ismo Määttä)	kausi 2010–2012
• Maija Kuusi (varajäsen Antti Toiviainen)	kausi 2010–2012
• Liisa Penttilä (varajäsen Petri Jokiranta)	kausi 2010–2012

Vuoden 2010 lopussa opetus- ja kulttuuriministeriö nimitti vuoden 2011 alusta Georg Dolivon puheenjohtajaksi Veikko Kunnaksen tilalle. Taru Mäkelän (varajäsen Erja Dammert) tilalle valittiin jäseneksi Liisa Akimof (varajäsen Virpi Suutari).

Toimitusjohtajan tehtävä on hallituksen määrittämin perustein:

- johtaa ja kehittää säätiön toimintaa sekä toimeenpanna hallituksen päätökset
- ottaa ja erottaa säätiön toimihenkilöt, joista tuotantotuesta vastuullisten työsuhteen tulee olla määräaikainen
- päättää säätiön myöntämästä tuesta

Toimitusjohtajan toimikausi on enintään viisi vuotta kerrallaan.

Säätiön hallinnossa on noudatettava elokuvataiteen edistämisestä annetun lain (28/2000) ja asetuksen (121/2000), säätiölain sekä säätiön sääntöjen lisäksi säätiön taloussäännön määräyksiä. Tukitoiminnan yksityiskohtaiset ohjeet sisältyvät hallituksen vahvistamiin tuotantotuen ja muun tukitoiminnan ohjeistoihin.

Euroopan komission elokuvatiedonanto määrittää reunaehdot tukien myöntämisen edellytyksille. Komissio on hyväksynyt säätiön tukiohjeiden mukaisen elokuvatuotannon tukiohjelman 31.12.2012 asti, jolloin nykyinen elokuvatuen kriteerejä koskeva tiedonanto päättyy.

Tukipäätökset esittelevät toimitusjohtajan vahvistaman työnjaon mukaan tuotantoneuvojat, levityspäällikkö ja kulttuuriviennin päälliköt ja festivaalikoordinaattori. Toimitusjohtaja hyväksyy tukipäätökset. Päätöksenteossa noudatetaan hallintolakia.

Säätiön sääntöjen mukaan tulee hallituksen valita vuosittain kaksi tilintarkastajaa ja heidän varamiehensä; tilintarkastajista tulee ainakin toisen varamiehineen olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Vuonna 2010 tilintarkastajina toimivat KTM, KHT *Heidi Vierros* varamiehenään KHT *Jukka Rajala* sekä tilintarkastusyhteisö KPMG Oy.

Hallinnon ja toiminnan kehittäminen

Elokuvasäätiön toimintaa kehitetään sitä ohjaavia arvoja ja eettisiä periaatteita noudattaen. Avoimuuteen ja tiimityöskentelyyn panostetaan organisaation sisäisessä työskentelyssä. Kulttuuriviennin, tuotannon ja levityksen yhteistyö on tiivistä, jotta kehittelyvaiheessa olevat, kansainväliseen levitykseen soveltuvat hankkeet tunnistettaisiin aiemmin. Tämän pitkäjännitteisen toiminnan johdonmukaisesta kehittämisestä vastaa keväällä 2010 palkattu tuotantojohtaja. Tuotantojohtajan keskeinen painopistealue on toimintavuonna ollut tuotanto-osaston toiminnan ja prosessien kehittäminen. Tuotanto-osaston kehittämissuunnitelmassa täsmennetään kokouskäytäntöjä päätöskokousta valmistelevista kokouksista aina valmistuvien elokuvien kv-potentiaalia ja yleisötavoitteita arvioiviin katsauksiin. Päätöskien perusteluja ja niistä tiedottamista on yhtenäistetty ja tukien käytön seuranta ja raportointia kehitetään edelleen. Kehittämissuunnitelmaan sisältyy niin ikään tukimuotojen arviointi ja kehittäminen.

Tukiprosessien kehittämiseen ja seurantaan linkittyy säätiön uusi tietojärjestelmä, jonka avulla säätiön siirtyi sähköiseen asiointiin vuoden 2011 alusta. Järjestelmä käsittää tukijärjestelmän lisäksi filmikopioliikenneohjelman, jonka avulla seurataan säätiön kautta liikkuvia festivaalikopioita. Uusi järjestelmä helpottaa tehostaa säätiön sisäistä työskentelyä, auttaa tilastoinnin kehittämistä sekä parantaa säätiön asiakaspalvelua.

Tuotanto-osastoa vahvistettiin palkkaamalla elokuussa neljäs tuotantoneuvoja vastaamaan lyhytelokuvien tuotantotukipäätöksistä sekä OKM:stä myönnetyn erillismäärärahan nuorten elokuvantekijöiden työllistämistä tehtävistä tukipäätöksistä. Tämän seurauksena entinen lyhyt- ja dokumenttielokuvista vastannut tuotantoneuvoja keskittyy jatkossa dokumenttielokuviin. Yllä mainitusta nuorison työllistämismäärärahoista saatiin irrotettua osuus säätiön käyttöön, jolla palkattiin määräaikainen tuotanto-osaston assistentti avustamaan tuotanto-osaston tukihakemusprosesseja.

Henkilöstö

Vuoden 2010 aikana tapahtui lukuisia vaihdoksia henkilöstössä. Toimitusjohtajan assistenttina toiminut *Elina Salmi* siirtyi vuoden alussa muihin tehtäviin ja hänen tilallaan aloitti *Kati Nuora*. Säätiön pitkäaikaisin työntekijä *Pirkko Kari* siirtyi eläkkeelle ja hänen tilalleen levitysassistentiksi palkattiin kesäkuussa *Riina Liukkonen*. Toimistonhoitaja *Rauha Petäjänieniemi* jäi eläkkeelle ja hänen seuraajakseen nimitettiin kesäkuun alusta *Maarit Luukkonen*. Neljäntenä tuotantoneuvojana elokuussa aloitti *Joona Louhivuori* ja lokakuun alusta tuotanto-osaston assistenttina aloitti *Maria Leskinen*. Kulttuuriviennin tiedottaja *Satu Elo* erosi tehtävästään ja hänen tilalleen palkattiin marraskuussa *Tytti Rantanen*. Lyhyt- ja dokumenttielokuvien tuotantoneuvojana toimineen *Miia Haaviston* sopimus päättyi 31.12.2010 ja hänen jälkeensä dokumenttielokuvista päättäväksi

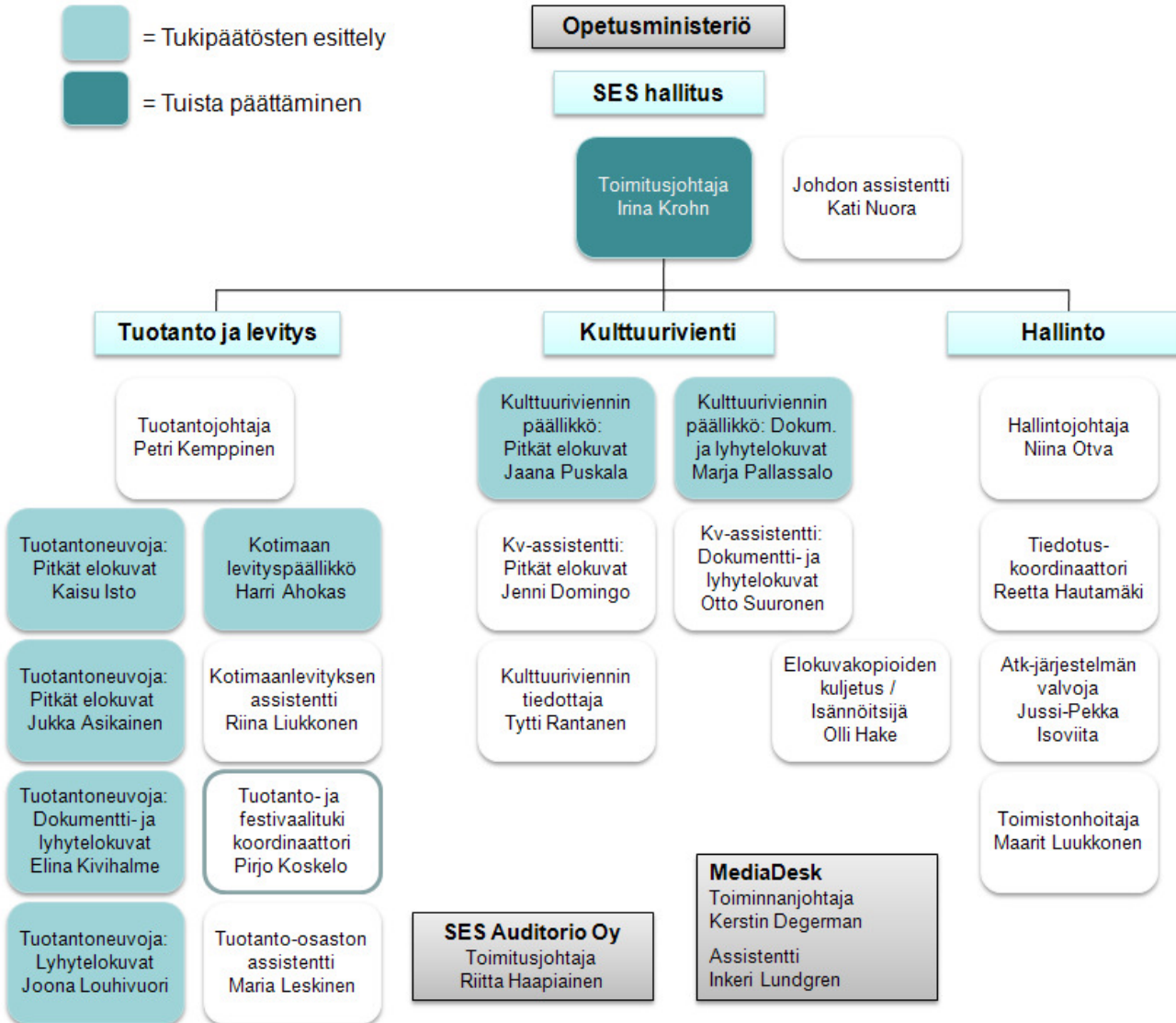
tuotantoneuvojaksi valittiin *Elina Kivihalme*. Pitkien elokuvien tuotantoneuvojat *Jukka Asikainen* ja *Kaisu Isto* ovat tehneet kahden vuoden jatkosopimukset 1.1.2011–31.12.2012.

Henkilöstön määrä, rakenne ja koulutustaso 31.12.2010

	kpl	prosenttia
Henkilöstön määrä		
naiset	16	70 %
miehet	7	30 %
Vakinaiset		
naiset	8	35 %
miehet	5	22 %
Määräaikaiset		
naiset	8	35 %
miehet	2	9 %
Keski-ikä		
naiset	41	
miehet	42	
Ikäjakauma		
alle 30-vuotiaat	3	13 %
30–39 vuotiaat	7	30 %
40–49 vuotiaat	6	26 %
50–59 vuotiaat	6	26 %
yli 59 vuotiaat	1	4 %
Lähtövaihtuvuus		
yhteensä	5	21 %
eläkkeelle	2	
määräaikaiset	1	
Koulutusjakauma, % hlöstöstä		
keskiaste	3	13 %
alin korkea-aste	3	13 %
alempi korkeakouluaste	9	39 %
Ylempi korkeakouluaste	8	35 %
Koulutustasoindeksi *	5,9	
naiset	5,9	
miehet	5,9	
*) Koulutustasoindeksi määritellään asteikolla 1-8. Asiantuntijaorganisaatiolle asetettu tavoiteindeksiluku on 6		

ORGANISAATIOKAAVIO 31.12.2010

- = Tukipäätösten esittely
- = Tuista päättäminen

Koulutus

Säätiössä jatkui edelleen säännöllinen kielten opiskelu; ruotsin ja ranskan kielten keskusteluryhmät kokoontuvat viikoittain säätiön tiloissa. Henkilöstöä kannustettiin edelleen henkilökohtaisten työtehtävien asettamia erityisvaatimuksia vastaavaan kouluttautumiseen.

Työkykyä ylläpitävä toiminta

Tammikuussa 2010 henkilöstölle järjestettiin Esportissa kuntomittaus ja samalla suunniteltiin oma henkilökohtainen kunto-ohjelma. Lisäksi kuunneltiin luentoa liikunnan avulla jaksamisesta. Kesällä 2010 järjestettiin henkilökunnan kevätretki Ilolan Kokousmyllyyn. Organisaation toimintakykyyn keskittyvien henkilöstön vetäytymispäivien järjestämistä ulkopuolisen valmennusyrityksen johdolla on harrastettu jo muutamana vuonna. Tilaisuuksista saadut kokemukset ovat olleet myönteisiä ja vastaavanlaisia henkilöstön kehittämispäiviä järjestetään säännöllisesti jatkossakin. Säätiön henkilökunnan liikuntaharrastuksia on tuettu jo usean vuoden ajan. Toiminta laajeni vuoden 2009 alussa kattamaan liikunnan lisäksi myös kulttuuritoimintaa. Säätiö tukee omaehtoista liikunta- ja kulttuuriharrastamista verottajan hyväksymässä laajuudessa ja tätä mahdollisuutta on säätiössä käytetty kiitettävästi hyväksi.

Myös työpisteiden ergonomiaan kiinnitetään huomiota ja kalustehankinnoissa se on keskeinen kriteeri. Työterveyshuollon ergonomia-asiantuntija vieraili säätiössä syksyllä 2010, ja toimiston työskentely-olosuhteet saivat myönteistä palautetta.

Kiinteistö

Kiinteistössä ei toimintavuonna suoritettu suurempia korjaustöitä.

Säätiö pyrkii kiinteistön huollossa ja toiminnassaan huomioimaan ympäristönsuojelun näkökohtia kiinnittämällä huomiota ympäristökuormitukseen ja kierrätykseen. Samalla saavutetaan säästöjä materiaali- ja energiakustannuksissa. Säätiön kiinteistön bruttopinta-ala on 2500 m², joista ulosvuokrattuna on tällä hetkellä 953 m². Säätiön kiinteistön vuokralaisina ovat edelleen SES Auditorio Oy, Meguru Film Sound Oy sekä SoundeFilm. Vuodesta 1999 säätiön vuokralaisena ollut Digital Film Finland Oy siirtyi muualle ja Meguru Film Sound Oy vuokrasi vapautuneet tilat kiinteistön alakerrasta ja säätiö sai näin ollen yläkerran tiloja kasvaneen henkilökuntansa käyttöön.

TALOUS

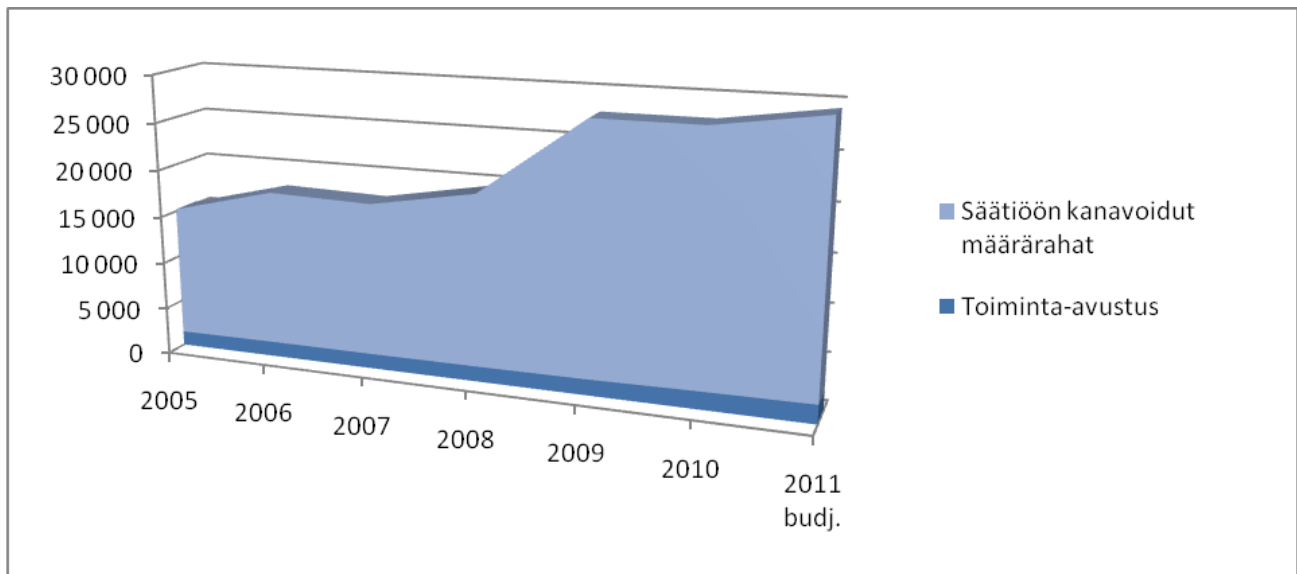
Tulos 2010

Elokuvasäätiö sai toimintavuonna valtionavustusta 1 862 000 euroa säätiön toiminnasta aiheutuvien menojen kattamiseen. Avustus oli 192 000 euroa enemmän kuin vuonna 2009. Toiminta-avustuksen lisäksi säätiö saa korkotuottoja sekä vuokratuloja säätiön tiloissa toimivilta yhtiöiltä.

Korkotuotot, yhteensä 94 471 euroa, olivat edellisvuoden toteutuneiden sekä toimintavuodelle budjetoitua tasoa. Vaikka säätiölle osoitetut määrärahat ja sitä myöten sijoitettavan pääoman määrä on noussut, on korkotaso edelleen pysynyt alhaisena ja säätiön sijoituspolitiikkaa noudattaen sijoitustoiminnassa on jouduttu karsimaan aiempaa riskialttiimmiksi muodostuneiden instrumenttien käyttöä. AVEK rahoitti säätiön lyhyt- ja dokumenttelokuvien kulttuuriviennin toimintaa keskinäisen sopimuksen mukaisesti. AVEKin toteutunut rahoitusosuus oli 75 000 ollen 15 000 euroa edellisvuotta alhaisempi. AVEKin saaman hyvitysmaksutuloutuksen merkittävä väheneminen heijastuu jatkossa myös säätiölle kanavoitavaan rahoitusosuuteen.

Tuotot yhteensä alittivat 64 000 eurolla budjetoidut tuotot. Vuokratuotot jäivät 16 500 euroa suunniteltua pienemmiksi johtuen toisaalta siitä, että Digital Film Finlandin Oy:n vuokrasuhteen päätyttyä 30.6. Meguru Film Sound Oy siirtyi kiinteistön alakertaan ja säätiö otti käyttöönsä siltä vapautuneet tilat. Jatkossa kiinteistön vuokratuotot pienenevät tämän hetkellä vuokratasolla 1 250 euroa kuukaudessa. Digital Film Finland Oy:n aikanaan maksama vuokratakuu oli virheellisesti kirjattu tulokseen, näin ollen vuokratakuun osuus vähentää vuoden 2010 tulokseen kirjattavia vuokratuottoja.

Elokuvasäätiön hallintokulujen osuus tukimäärärahoista 2005–2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 budj.
Säätiön toiminta-avustus	1 500 000	1 560 000	1 560 000	1 600 000	1 670 000	1 862 000	1 980 000
Säätiön kanavoidut määrärahat	13 715 000	16 340 000	16 049 000	17 970 000	26 098 000	25 920 000	27 436 000
Toiminta-avustuksen osuus määrärahoista	11 %	10 %	10 %	9 %	6 %	7 %	7 %

Vuoden 2010 kulut muodostuivat noin 55 000 euroa arvioitua suuremmiksi. Henkilöstökuluissa saatiin hieman säästöä johtuen kesällä tehdyistä rekrytoinneista, joihin oli budjetissa varauduttu jo vuoden alusta. Kuitenkin lomapalkkavelan kasvu edellisestä vuodesta noin 13 500 eurolla söi saadun säästön lähes kokonaisuudessaan. Suurin kuluylitys kohdistui hallintoon ja aiheutui osin ulkopuolisen työvoiman ja palvelujen käytöstä. Toiminnan laajentuminen näkyi mm. kirjanpito- ja palvelujen kustannusten kasvuna ja yleisen kustannustason kohoaminen näkyi mm. postituskulujen merkittävänä lisäyksenä. Kaksi perättäistä runsaslumista talvea kasvatti myös huomattavasti kiinteistön hoitokuluja.

Säätiön tilinpäätös vuodelta 2010 osoittaa 51 183 euron alijäämää. Tulos sisältää SES Auditorio Oy:lle suunnatun 70 000 euron avustuksen, joka OKM:n päätöksen mukaisesti voidaan kanavoidaan säätiön toiminta-avustuksesta kattamaan SES Auditorio Oy:n tappiota.

3. SES Auditorio Oy

Auditorion liiketoiminta on ollut tappiollista. Elokuva-alan toimijat pitävät kuitenkin auditorion tarjoamia palveluja tärkeinä, auditorion ylläpito onkin katsottava alaa palvelevana ja elokuvakulttuuria edistävänä toimintana.

Vuoden 2010 liikevaihto oli noin 73 000 euroa, lisäys viime vuoteen 11 000 euroa. Tuloksen paranemiseen on kaksi merkittävää syytä:

- Tuotantoyhtiöiden digitaalisten esityskopioiden määrät ovat kasvaneet huomattavasti, kopioiden tarkistusajot ovat siksi lisääntyneet merkittävästi.
- Elokuvaviikkoja ja elokuvakulttuuritapahtumia oli edeltäviä vuosia enemmän; suurimpia yksittäisiä tapahtumia olivat Korean, Kazakstanin, Puolan ja Turkin elokuvaviikot.

Alan ulkopuolisten yritysten tilaisuuksia oli niukasti, mutta elokuva-ala on käyttänyt auditorion palveluja aktiivisesti. Arkipäivät täyttyivät tuotanto-, post- ja levitysyhtiöiden tarkistuskatseluista, iltaisin ja viikonloppuisin järjestettiin kutsuvierasnäytöksiä ja elokuvakulttuuritapahtumia.

Perinteisissä päiväkotinäytöksissä kävi 1 727 katsojaa. Lapsiyleisö iloitsi muun muassa Myyrä-elokuvista, Viirun ja Pesosen seikkailuista ja *Heikki Prepulan* animaatioista.

Vuoden tärkein kansainvälinen tapahtuma auditoriossa oli helmikuussa 2010 ensimmäistä kertaa Suomessa järjestetty viisipäiväinen DigiTraining Plus, joka kokosi auditorioon kansainvälisen joukon digitaalisen esityksen ja levityksen asiantuntijoita ja toimijoita päivittämään tietoaan ja kokemuksiaan. Avaus oli ilmeisen onnistunut, koska kesäkuussa 2011 auditoriossa järjestetään myös seuraava DigiTraining Plus tapahtumaa; tällä kertaa yhteistyössä Tallinnan kanssa.

Joulukuussa esitettiin satelliitin välityksellä lähetetty *Barbara Hendricksin* joulukonsertti Tukholmasta. Tunnelmallinen konsertti oli ensimmäinen auditorion esittämä live-esitys satelliitti-digitaalitekniikalla.

SES Auditorio tilinpäätös vuodelta 2010 osoittaa 74 000 euron tappiota, joka on 4 000 euroa suurempi kuin säätiön toimintabudjettiin sisällytetty 70 000 euron avustus tappion kattamiseen. Säätiö on määräraha-anomuksen yhteydessä pyytänyt, että budjettilaskelmiin perustuva osa määrärahasta kohdistetaan SES auditorio Oy:n toiminnan kattamiseen.

MEDIA 2007 -OHJELMAN TOIMINTAVUOSI 2010

EU:n Media 2007 -ohjelman toimintavuosi 2010 oli suomalaisille tuensaajille hyvä, joskaan ei samalla tasolla kuin huippuvuosi 2009. Suomalaisten saamat tuet olivat vuoden aikana yhteensä 1 448 257 euroa. Mennyt vuosi oli seitsemänvuotisen Media-ohjelman neljäs toimintavuosi. Jaossa oli vuoden aikana yhteensä noin 95 miljoonaa euroa 32 Media-ohjelmaan kuuluvalla jäsenmaalla. Suurin kysymys ohjelman tässä vaiheessa on sen tulevaisuus vuoden 2013 jälkeen. Komissiossa tehdään puitebudjetti vuosille 2014–2020 kevään 2011 aikana ja epävarmuus Media-ohjelman jatkosta on saanut elokuva-alan liikkeelle koko Euroopassa.

TUET TUOTANTOYHTIÖILLE

Hankekehittely

Hankekehittelyn hakijajoukko ylsi hyvään tulokseen (842 176 euroon). Hankekehittelytukea myönnettiin kahdelle animaatiolle, kahdelle fiktiolle, viidelle dokumenttielokuvalla ja kahdelle slate funding -hakemukselle yhteensä 692 176 euroa.

Syksyllä 2009 pelialalle suunnattu hankekehittelytuki ”Interactive Works” muuttui siten, että pelin piti olla kytköksissä johonkin AV-alan teokseen ollakseen hakukelpoinen. Itsenäisiä pelejä ei enää tuettu. Uudistunut tuki on varsin haastava ja sen määräraha on pienentynyt. Interactive Works -tukia myönnettiin vuoden 2010 aikana koko Eurooppaan 18 kpl yhteensä 2 miljoonalla eurolla. Tuki on enintään 150 000 ja Suomeen myönnettiin yksi 150 000 euron tuki.

Koko hankekehittelyn osalta Suomi on yhdessä Ruotsin ja Tanskan kanssa isojen jäsenmaiden jälkeen edelleen Euroopan kärkimaita. Hankekehittelytuki on nykyään toimiva ja erittäin suosittu tukimuoto, mikä on johtanut myönteiseen päätökseen tarvittavan pisterajan jatkuvaan nousuun. Vuoden aikana oli kuitenkin nähtävissä, että läpimenon mahdollisuus on nykyään aiempaa pienempi suuresti lisääntyneen hakijamäärän takia.

i2i Audiovisual -rahoitustuki tuotantoyhtiöille

Pienten tuotantoyhtiöiden kohdalla menestyksekkäs i2i-hakemus edellyttää, että yhtiössä on hankekehittelytuki ja että yhtiöllä on riittävän suuria vakuutuksiin ja rahoitukseen liittyviä kuluja. Vuonna 2010 oli yksi suomalainen hakijayhtiö ja sille myönnettiin 9 669 euroa.

TV-levitystuki

TV-levitystuki myönnetään tuotantoyhtiöille. TV-levitystuesta käydään edelleen kovaa kilpailua Euroopan eri maiden välillä; monen tv-kanavan tiukentunut taloustilanne heijastuu vaikeutena hakijayhtiöille saada tarvittava määrä ennako-ostoja tuen varmistamiseksi. TV-levitystuen pisteytys uudistettiin vuonna 2008 ja sitä säädettiin hieman vuoden 2010 hakukierroksen myötä. Säädön tavoitteena on toimivampi tuki pienen jäsenmaan näkökulmasta. Vuoden aikana jätettiin kaksi suomalaista hakemusta, mutta vielä ei ole tietoa siitä, miten toisen hankkeen kävi. Koko Eurooppaan jaetaan noin 60 TV-levitystukea vuosittain.

KOULUTUS (MEDIA Training)

Media tarjoaa jatkokoulutusta käsikirjoittajille, tuottajille ja uusmedian ammattilaisille. Suomalaiset osallistuivat MEDIA:n kursseille edellisvuotta innokkaammin: kursseille osallistui yhteensä noin 40 alan ammattilaista. Aina yhtä suosittuun EAVE -koulutusohjelmaan osallistui tänä vuonna vain yksi suomalainen tuottaja, mutta sitäkin sankemmin joukoin suomalaisia oli mukana DigiTraining Plus -kurssilla (29), joka järjestettiin ensimmäistä kertaa Helsingissä, Suomessa. Eurodoc -tuottajakoulutusohjelmaan osallistui kaksi dokumenttielokuvien tuottajaa ja uusi crossmedia-kurssi Power to the Pixel kiinnosti myös kahta suomalaisosallistujaa.

Suomalaisnen Aalto-yliopisto Taideteollinen korkeakoulu oli mukana partnerina kahdessa Media Initial Training -koulutusohjelmassa: ENGAGE ja "Anything is a Storytelling Device".

Media Desk järjesti yhdessä elokuvasäätiön kanssa koulutusiltapäivän teemalla elokuva-ala ja sosiaalinen media. Lokakuussa 2010 pidettyyn seminaariin osallistui noin 150 elokuva-alan ammattilaista.

FESTIVAALIT

Media myönsi jälleen tukea peräti viidelle suomalaiselle festivaalille (5 festivaalia vuonna 2009): DocPoint, Espoo Ciné, Oulun kansainvälinen lasten- ja nuortenelokuvien festivaali, Sodankylän elokuvajuhlat ja Tampereen elokuvajuhlat. Eurooppalaisia festivaaleja on todella suuri määrä, eikä festivaalituki ole automaattinen, vaan festivaalin pitää jatkuvasti kehittyä, jotta se pysyy tuen piirissä. Tulos on erinomainen, koska Media-ohjelman laajentuminen on tuonut tuen piiriin lukuisia uusia festivaaleja.

LEVITYSTUET

Pitkän teatterielokuvan levittäjillä on kaksi tukiohjelmaa, automaattinen tuki ja harkinnanvarainen tai selektiivinen tuki. Automaattisen tuen tuotto laski hiveneren edelliseen vuoteen (2009) verrattuna. Selektiivinen tuki oli selkeästi alhaisempi verrattuna edelliseen vuoteen.

Suomalainen elokuva saa harvoin laajan levityksen muissa Euroopan maissa, mutta viime vuonna kahden suomalaisen elokuvan markkinointikuluihin myönnettiin selektiivistä tukea: Muumi ja Punainen Pyrstötähti -elokuvaa tuettiin 10 Euroopan maassa yhteensä 237 000 eurolla ja Mika Kaurismäen Haaraautuvan rakkauden talo -elokuvaa tuettiin 57 000 eurolla 12 Euroopan maassa. Kahden vuoden aikana on siis yhteensä tuettu peräti neljän suomalaisen elokuvan levitystä Euroopassa (Vuonna 2009 Niko – lentäjän poika ja **Muumi ja vaarallinen Juhannus**).

Video On Demand/Digital Cinema Distribution -tuki julkaistiin ensimmäistä kertaa vuonna 2007. Suomalaista hakijaa ei vielä vuoden 2010 aikana löytynyt.

MEDIA INTERNATIONAL/MEDIA MUNDUS

Media International on EU:n Parlamentin julkaisema kokeiluohjelma, jonka budjetti vuodelle 2010 oli 1 miljoonaa euroa. Kokeiluohjelman budjetti pieneni ratkaisevasti johtuen Euroopan finanssikriisistä. Ohjelman ideana on tukea hankkeita, joissa tehdään yhteistyötä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa.

Vuonna 2010 Media International -hakukierroksella tuettiin pääasiallisesti koulutushankkeita. Yhteensä tuettiin 13 hanketta. Haussa oli yksi koulutushanke, jossa oli suomalainen koordinoija, mutta hakemus ei mennyt läpi.

Vuoden aikana julkaistiin varsinaisen tukiohjelman Media Munduksen ensimmäinen hakukierros. Munduksen vuosittainen budjetti vuosille 2011–2013 on 5 miljoonaa euroa, yhteensä 15 miljoonaa euroa. Ohjelman tavoite on sama kuin Media Internationalilla eli laajempaa kansainvälistä levitystä ja yhteistyötä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa.

TUOTANTOYHTIÖILLE JA FESTIVAALEILLE HYVÄ VUOSI, LEVITYSTUKIEN TUOTTO LASKI

Suomen tuotot Media 2007 -ohjelmasta vuoden aikana olivat 1 448 257 euroa (vuonna 2009 2 137 482). Tähän summaan voidaan lisätä suomalaisten osallistujien hyöty Median eri kursseista, jonka arvo rahassa on vaikeasti arvioitavissa. Summa jakaantui seuraavasti:

MEDIATUET SUOMEEN 2010	euroa
Hankekehittelytuki (sis. Interactive Works)	842 176
Teatterielokuvien selektiivinen tuki levittäjille	141 000
Teatterielokuvien automaattituki levittäjille	296 060
Video on Demand/Digital Cinema Distribution	-
Tv-levitystuki auki per 1.3.2011	
Festivaalituki	154 352
i2i Audiovisual (tukea rahoituskuluihin)	9 669
Elokuvateatteriverkosto Europa Cinemas/arvioi per 1.3.2011	67 000
YHTEENSÄ	1 510 257

Vertailuvuosi 2009 oli kaikkien aikojen paras vuosi: Vuoden 2010 alhaisempi tulos kieli entistäkin tiukemmasta kilpailusta, muuttuneesta pelialan tuesta ja alhaisemmista levitystukien tasosta. Levitystuet ovat aina riippuvaisia eurooppalaisista yleisömenestyksistä. Vuoden 2010 loppusummasta puuttuvat TV-levityksen ja Harkinnanvaraisien tuen kolmas haku aika.